

**PROGRAMMA VAN
TOETSING EN
AFSLUITING
2024-2026
LEERJAAR 4 EN 5
HAVO**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Onderdelen schoolexamen	5
<i>Toetsen</i>	5
<i>Praktische opdrachten</i>	5
<i>Handelingsdelen</i>	5
<i>Dossiers</i>	5
<i>Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB)</i>	5
Het schoolexamen	7
<i>Toetsweken</i>	7
<i>Hulpmiddelen</i>	7
Programma van Toetsing en Afsluiting per vak	9
<i>De weging</i>	9
PTA's	9
<i>Aardrijkskunde</i>	10
<i>CKV</i>	14
<i>Economie</i>	16
<i>Engels</i>	21
<i>Franse taal</i>	25
<i>Geschiedenis</i>	28
<i>Kunst Algemeen</i>	30
<i>Kunst beeldende vormgeving</i>	33
<i>Lichamelijke Opvoeding</i>	37
<i>Maatschappijleer</i>	41
<i>Nederlands</i>	47
<i>Wiskunde A</i>	49
<i>Rekenen</i>	53
<i>PTA's Senior Lyceum</i>	54

Inleiding

Visie X-tuur

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig, onderzoekend en hebben een drang naar zelfstandigheid. Wij geloven dat iedere leerling in vrijheid en verantwoordelijkheid zelf vorm moet kunnen geven aan zijn toekomst. Aansluiten bij ontwikkeling en talent motiveert leerlingen om te leren (te groeien) en maakt ze eigenaar van hun leerproces. Elke schoolloopbaan is uniek, iedere leerling volgt een eigen route.

Missie X-tuur

ZELF DENKEN EN SAMEN DOEN

In de huidige samenleving groeit de vraag naar mensen met een creatieve houding die innovatieve en praktische oplossingen bedenken voor bestaande problemen en om kunnen gaan met toekomstige uitdagingen. We leiden onze leerlingen toekomstgericht en kritisch op: voor de samenleving van morgen. Ze leren zelfstandig te denken, leergierig te blijven en constructief met anderen samen te werken. Het worden mondige, verantwoordelijke burgers die hun weg weten te vinden in de multimediamaatschappij en die weten hoe ze samen met anderen resultaten kunnen boeken. Onze missie is dan ook: zelf denken en samedoen. Wanneer er aan drie natuurlijke basisbehoeften en (competentie, autonomie en relatie) worden voldaan, garandeert dit een optimale groei

Vanuit de visie en missie van X-tuur is de Programma van Toetsing en Afsluiting, kortweg PTA, ontwikkeld voor havo. Bij de ontwikkeling van de PTA's is voor ogen gehouden dat het ondersteunend is om te kunnen leren in vrijheid en verantwoordelijkheid binnen de wettelijke kaders. Bij de ontwikkeling is dan ook rekening gehouden met de richtlijnen vanuit de verschillende syllabi die vermeld staan op www.examenblad.nl. Daarnaast is checklist 3 Programma van Toetsing en Afsluiting (editie 2024 – 2026) van de VO-raad gebruikt om de juiste invulling van de PTA's te borgen.

Op X-tuur volgen leerlingen vakken op X-tuur zelf, maar ook op de locatie Senior College. De leerlingen maken bij de vakken op de andere locatie gebruik van het PTA dat op die locatie geldt.

De leerlingen van 4 en 5-havo volgen op X-tuur de volgende vakken: Nederlands, Engels, Frans, Maatschappijleer, Geschiedenis, Economie, Aardrijkskunde, Kunst Algemeen, Kunst beeldende vormgeving en LO. Wiskunde A zal in leerjaar 4 op X-tuur worden verzorgd.

Op de locatie Zuyderzee lyceum Senior, volgen de leerlingen de vakken: biologie, scheikunde, wiskunde B en wiskunde A.

In dit overzicht van PTA's, vind je alle activiteiten die betrekking hebben op het eindexamen voor havo. Het eindexamen bestaat uit twee delen:

1. Het Schoolexamen (SE), dit zijn door de school samengestelde en beoordeelde toetsen.
2. Het Centraal Examen (CE) aan het eind van de vijfde klas. Het CE is het moment waarop alle leerlingen in het land dezelfde toets maken.

Het schoolexamen en centraal examen tezamen bepalen of je voor je havo-diploma slaagt. Je hoeft niet voor alle vakken centraal examen te doen. Er is geen centraal examen voor maatschappijleer, LO, BSM en CKV. Het examencijfer voor deze vakken wordt alleen bepaald door het schoolexamen.

Van de genoemde vakken wordt het eindcijfer voor CKV in de vierde klas bepaald. Deze eindcijfers worden in de vijfde klas gemiddeld met het cijfer voor het profielwerkstuk. Dat zogenoemde combinatiecijfer komt op je examenlijst en telt ook mee in de zak-slaagregeling.

Let op: op elk van de onderdelen van het combinatiecijfer moet je ten minste een 4 halen om te kunnen slagen voor je examen. Als het combinatiecijfer hoger is dan een 7, kan dit worden gebruikt als compensatiepunt bij de zak- slaagregeling.

Veel informatie over lopende zaken wordt via de schoolmail verstuurd. Controleer je schoolmail dan ook regelmatig!

Onderdelen schoolexamen

Toetsen

Onder toetsen vallen niet alleen schriftelijk af te handelen zaken, maar ook bijv. een luistertoets of een mondeling tentamen. Toetsen worden in toetsweken afgenomen, maar kunnen ook buiten de toetsweken om worden gepland.

In dit overzicht van alle vakken staan de voor het schoolexamen meetellende toetsen per vak vermeld. Naast de leerdoelen en de te leren stof, staat er ook informatie over datum of periode van afname van de toets en weging.

Toetsen worden altijd met een cijfer beoordeeld.

Volg je een vak op de locatie Senior College, dan maak je de toetsen tijdens de toetsweken/SE-weken op die locatie, tenzij hier anders over wordt gecommuniceerd door de vakdocent.

Praktische opdrachten

Naast het maken van toetsen, worden er ook vaardigheden getoetst. Dit gebeurt in de vorm van een praktische opdracht. Bijvoorbeeld het houden van een presentatie of het maken van een werkstuk.

Praktische opdrachten worden altijd becijferd. Herkansingen van een praktische opdracht staat vermeld in het PTA.

Belangrijk om te weten: het overschrijden van de uiteindelijke inleverdatum wordt binnen het schoolexamen gezien als een mogelijke onregelmatigheid en kan leiden tot sancties (zie artikel 6 lid 2 van het examenreglement)!

Handelingsdelen

Er is ook een mogelijkheid van toetsing als handelingsdeel. Handelingsdelen worden beoordeeld als een onvoldoende-voldoende-goed. Een handelingsdeel sluit je altijd af met minimaal een voldoende. Een handelingsdeel is een onderdeel van het examen.

Dossiers

Voor een aantal vakken moeten zogenoemde dossiers worden samengesteld. Dat zijn (verzamelingen van) opdrachten die de beoordeling 'voldoende' of 'goed' moeten krijgen, bijvoorbeeld bij Nederlands een leesdossier samenstellen.

Het in orde hebben van deze dossiers, en dat geldt ook voor het dossier LOB (zie hieronder), is een voorwaarde voor het kunnen ontvangen van een diploma!

Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB)

In het kader van de oriëntatie op studie en beroep en de oriëntatie op vervolgoopleidingen moet je zelfstandig een aantal opdrachten, zowel praktisch als theoretisch, maken. In overleg met de decanen is er vastgesteld wat je in ieder geval moet doen, daarnaast blijft er ruimte over voor een eigen invulling.

Voor de opdrachten geldt dat je moet kunnen aantonen (verslag, gecontroleerde aanwezigheid) dat je aan de opdracht hebt voldaan en verzameld in je dossier. Wanneer dit dossier niet in orde is en/of te laat wordt ingeleverd, mag je weliswaar wel aan het examen meedoen, maar je ontvangt dan geen diploma (dit is een wettelijke bepaling).

Het schoolexamen

De schoolexamens worden merendeels afgenomen tijdens de toetsweken.

Je moet 15 minuten voor aanvang van de toetsen aanwezig zijn!

De schoolleiding behoudt zich het recht voor om in geval van onvoorziene omstandigheden (bijv. weersomstandigheden, griepepidemie, defecte verwarming etc.) het programma van deze PTA-perioden geheel of gedeeltelijk te wijzigen c.q. te verschuiven naar een latere datum. Mocht dit zich voordoen dan worden leerlingen en hun ouders/verzorgers hiervan zo spoedig mogelijk in kennis gesteld.

Toetsweken

De toetsweken /Se-weken lopen gelijk met de locatie Senior College.

Bij een aantal vakken zijn er toetsen waar een herkansing mogelijk is. Voor die toetsen zijn er na de toetsweken herkansingsmogelijkheden. Mocht een toets gemist zijn door ziekte of iets anders, dan zal de toets ingehaald moeten worden. Zijn er meerdere toetsen gemist door overmacht, dan zal hier d.m.v. maatwerk worden gekeken naar inhaalmomenten.

Bij verwijtbaar afwezigheid bij toetsen is er sprake van een onregelmatigheid (zie examenreglement X-tuur artikel 6 lid2)

Datums toetsweken

De toetsweken zijn in het schooljaar 2024-2025:

Toetsweek 1: 6 november 2024 t/m 30 november 2024

Toetsweek 2: 14 januari 2025 t/m 21 januari 2025

Toetsweek 3: 17 maart 2025 t/m 24 maart 2025

Toetsweek 4: 16 juni 2025 t/m 20 juni 2025 (onder voorbehoud)

Hulpmiddelen

Bij ieder vak is het toegestaan om tijdens het SE het basispakket aan hulpmiddelen te gebruiken, tenzij de vakdocent anders aangeeft! Deze informatie is vermeld op de PTA's van X-tuur.

Overzicht hulpmiddelen SE havo

Als basis voor dit overzicht is gebruik gemaakt van de informatie die vermeld staat op de site van Examenblad.

(<https://www.examenblad.nl/2025/onderwerpen/hulpmiddelen-centrale-examens>)

VAK	HULPMIDDEL
Alle vakken	Basispakket: <ul style="list-style-type: none"> • Schrijfmateriaal incl. millimeterpapier • Tekenpotlood • Puntenslijper • Blauw en rood kleurpotlood • Markeerstift • Liniaal met millimeterverdeling • Passer • Geometrische driehoek • Vlaggum

	<ul style="list-style-type: none"> • Rekenmachine* Let op, <ul style="list-style-type: none"> - Gebruiken van iemand anders rekenmachine is niet toegestaan. - Grafische rekenmachine is ALLEEN bij het vak wiskunde toegestaan - Een gewone rekenmachine mag NIET gebruikt worden • Eindelijk woordenboek Nederlands, (tenzij anders vermeld) óf woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (bijvoorbeeld naar de thuistaal van de kandidaat)
Nederlands	Woordenboek Nederlands. Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Engels	Woordenboek Engels-Nederlands (Engels – thuistaal) Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Duits	Woordenboek Duits – Nederlands (Duits – thuistaal) Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Frans	Woordenboek Frans – Nederlands (Frans – thuistaal) Digitale woordenboek is NIET toegestaan
Wiskunde A, B	Grafische rekenmachine Roosterpapier in cm ²
Natuurkunde, scheikunde, biologie	Binas 7 e editie.
Economie	GEEN grafische rekenmachine.
Rekenen	Rekenmachine mag alleen gebruikt worden bij het onderdeel “rekenmachine toegestaan”.
Aardrijkskunde	Grote Bosatlas, 55 ^e druk inclusief aanvullende katern (de 54 ^e druk is voor HAVO niet meer bruikbaar) Let op: bij het CE is m.i.v. 2020 geen atlas meer toegestaan

* Bij de vakken zonder grafische rekenmachine is een machine met de basisbewerkingen voldoende. Meer bewerkingen zijn toegestaan, maar: niet toegestaan is het gebruik van apparaten die:

- a. op het lichtnet aangesloten moeten worden
- b. tijdens het examen opgeladen moeten worden
- c. geluidsoverlast bezorgen
- d. zijn voorzien van een schrijfrol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden
- e. alfanumeriek zijn
- f. grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster

HET IS NIET TOEGESTAAN OM ANDERE ELEKTRONISCHE HULPMIDDELEN (TELEFOONS, SMARTWATCHES E.D.) MEE TE NEMEN NAAR EEN PTA-TOETS

Programma van Toetsing en Afsluiting per vak

De weging

De weging van elke toets wordt steeds zo genoteerd zodat je ook kunt zien wat de totale weging is.

Bijvoorbeeld: Als bij een PTA het volgende staat: 15 betekent dat dat de desbetreffende toets een weging 15 heeft op een totale weging van 100 van het gehele schoolexamen. Met andere woorden: deze toets telt dus 15% mee.

PTA's

Het eerste deel van de PTA's zijn van vakken die op X-tuur worden gevolgd, daarna komen de PTA's die op de locatie Zuyderzeelyceum Senior Lyceum worden gevolgd.

	Vak: Aardrijkskunde	Leerjaar: 4/5	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
	<p>BIJ ALLE ONDERDELEN GELDT: Domein A: Vaardigheden. A1 Geografische benadering. Ik kan de geografische benadering adequaat hanteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografische informatie selecteren, verwerken en weergeven; - geografische vragen herkennen en zelf formuleren; - de geografische werkwijzen toepassen bij het formuleren en beantwoorden van geografische vragen. 					
Leerjaar 4 TW1	<p>Domein E: Leefomgeving, Steden B1: Gebieden op de grens van arm en rijk. Ik kan de situatie in een nader door de school te kiezen gebied waar één of meer rijke landen en één of meer arme landen aan elkaar grenzen, beschrijven en analyseren. Het betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> - economische, demografische en sociaal-culturele gebiedskenmerken en de relaties daartussen; - de (grensoverschrijdende) relaties tussen beide soorten landen en de gunstige en ongunstige effecten daarvan. <p>B2: Samenhangen en verschillen in de wereld. Ik kan ten aanzien van samenhangen en verschillen in de wereld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mondiale spreidings- en relatiepatronen van economische, demografische en sociaal-culturele verschijnselen beschrijven en in hoofdlijnen verklaren; - het proces van mondialisering beschrijven, herkennen en in hoofdlijnen verklaren. <p>B3: Mondiale processen en lokale effecten. Ik kan aan de hand van een nader door de school te kiezen voorbeeld aangeven en beoordelen hoe mondialisering uitwerkt in een lokale context. Hij betreft hierbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociaal- en fysisch-geografische aspecten; - actoren in de lokale context. 	Van de docent krijg je te horen wat je gaat maken en wat je moet leren voor de toets.	ST Hulpmiddel Evt. GB	100	Ja* ST	5
	<p>Domein E: Leefomgeving, Water E1 Nationale en regionale vraagstukken. Ik kan zich een beargumenteerde mening vormen over actuele vraagstukken van overstromingen en wateroverlast in Nederland. Ik kan bij vraagstukken aspecten van duurzame ontwikkeling en plannen voor de ruimtelijke inrichting van Nederland betrekken.</p>	Van de docent krijg je te horen wat je gaat maken en wat je moet leren voor de toets.	ST		Ja*	

Leerjaar 4 TW2	<u>E2 Regionale en lokale vraagstukken.</u> Ik kan lokale en regionale ruimtelijke vraagstukken beschrijven en analyseren en zich daarover een beargumenteerde mening vormen.		Hulpmiddel <i>Evt. GB</i>	100	ST	5
Leerjaar 4	DOMEIN A: VAARDIGHEDEN <u>E1 Nationale en regionale vraagstukken.</u> Ik kan zich een beargumenteerde mening vormen over actuele vraagstukken van overstromingen en wateroverlast in Nederland. Ik kan bij vraagstukken aspecten van duurzame ontwikkeling en plannen voor de ruimtelijke inrichting van Nederland betrekken. <u>E2 Regionale en lokale vraagstukken.</u> Ik kan lokale en regionale ruimtelijke vraagstukken beschrijven en analyseren en zich daarover een beargumenteerde mening vormen. <u>Domein F: Oriëntatie op studie en beroep.</u>	EXCURSIE Zwolle/ IJsseldelta. Vooraf krijg je instructie en informatie over de PO.	PO	Variabel	Nee	5
Leerjaar 4 TW3	Domein B: Wereld	Van de docent krijg je te horen wat je gaat maken en wat je moet leren voor de toets.?	ST Hulpmiddel <i>Evt. GB</i>	100	Ja* ST	10
Leerjaar 4 TW4	Domein C: Klimaten <u>C2: Samenhangen en verschillen op aarde.</u> Ik kan met betrekking tot samenhangen en verschillen op aarde: - natuurlijke verschijnselen aan het aardoppervlak en in de atmosfeer beschrijven, herkennen en verklaren, rekening houdend met verschillende tijden ruimteschalen; - de kenmerken van de landschapszones op aarde en de veranderingen hierin beschrijven, analyseren en aan elkaar relateren.	Van de docent krijg je te horen wat je gaat maken en wat je moet leren voor de toets.	ST Hulpmiddel <i>Evt. GB</i>	100	Ja* ST	10
<i>*Eén van deze toetsen mag eventueel in 5havo worden herkanst.</i>						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v,g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: Aardrijkskunde	Leerjaar: 4/5	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
	<p>BIJ ALLE ONDERDELEN GELDT:</p> <p>Domein A: Vaardigheden. A1 Geografische benadering. Ik kan de geografische benadering adequaat hanteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografische informatie selecteren, verwerken en weergeven; - geografische vragen herkennen en zelf formuleren; - de geografische werkwijzen toepassen bij het formuleren en beantwoorden van geografische vragen. 					
<p>Leerjaar 5</p> <p>Periode 1</p>	<p>Domein C: Systeem Aarde</p> <p>C1: Samenhangen en verschillen op regionaal niveau. Ik kan voor een nader door de school te kiezen fysischgeografische regio:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spreidingspatronen van natuurlijke en landschappelijke verschijnselen beschrijven; - relaties leggen tussen natuurlijke processen en landschappelijke verschijnselen. <p>C2: Samenhangen en verschillen op aarde. Ik kan met betrekking tot samenhangen en verschillen op aarde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - natuurlijke verschijnselen aan het aardoppervlak en in de atmosfeer beschrijven, herkennen en verklaren, rekening houdend met verschillende tijden ruimteschalen; - de kenmerken van de landschapszones op aarde en de veranderingen hierin beschrijven, analyseren en aan elkaar relateren. <p>C3: De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten. Ik kan aan de hand van een nader door de school te kiezen voorbeeld aangeven en beoordelen hoe mondiale natuurruimtelijke processen uitwerken in een lokale context. Ik betrek hierbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fysisch- en sociaal-geografische aspecten; - actoren in de lokale context. 	<p>Van de docent krijg je te horen wat je gaat maken en wat je moet leren voor de toets.</p>	<p>ST Hulpmiddel Evt. GB</p>	<p>100</p>	<p>Ja ST</p>	<p>20</p>

Leerjaar 5	Domein D: Ontwikkelingsland <u>D1 Gebiedskenmerken.</u>	Van de docent krijg je te horen wat je gaat maken en wat je moet leren voor de toets.	ST Hulpmiddel Evt. GB	100	Ja ST	20
Periode 2	Ik kan gebiedskenmerken van een nader aan te wijzen ontwikkelingsland beschrijven en analyseren. Het betreft: - sociaal-geografische en fysisch-geografische kenmerken van het betreffende ontwikkelingsland; - de sociaal-economische positie van het betreffende ontwikkelingsland in de macroregio én in de wereld. <u>D2 Actuele vraagstukken.</u> Ik kan actuele vraagstukken in het in subdomein D1 bedoelde ontwikkelingsland beschrijven en analyseren. Het betreft: - vraagstukken van landdegradatie en milieuverontreiniging; - conflicten in het betreffende ontwikkelingsland die verband houden met de etnische en culturele diversiteit in het land.					
Leerjaar 5	Domein A t/m E: Vaardigheden, Wereld, Aarde, Leefomgeving, Ontwikkelingsland.	Van de docent krijg je te horen wat je gaat maken en wat je moet leren voor de toets.	ST Hulpmiddel Evt. GB	100	Nee	25
Periode 3						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v,g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

CKV

	Vak: CKV	Leerjaar: 4 havo	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
4	<p>3 culturele activiteiten/projectweek:</p> <p>Domein A: Verkennen. Ik kan mijn eigen ervaring met kunst ervaren reflecteren en dit resultaat gedocumenteerd vastleggen.</p> <p>Domein B: Verbreden. Ik kan ervaringen met (nieuwe) kunstzinnige activiteiten beschouwen en waarderen.</p> <p>Domein C: Verdiepen. Ik kan kunst beschouwen vanuit verschillende dimensies.</p> <p>Domein C: Verdiepen Ik maak gebruik van verschillende soorten onderzoeksmethoden.</p> <p>Domein D: Verbinden. Ik kan verschillende soorten inzichten over kunstzinnige activiteiten documenteren en verantwoorden in de daartoe geëigende vorm.</p>	<p>3 culturele activiteiten: Tijdens de les of in je eigen tijd bezoek je meerdere culturele activiteiten. Bij iedere activiteit ga je een praktische verwerking maken + kort verslag. De verwerkingsopdrachten met bijbehorende criteria's krijg je van de docent.</p> <p>De verwerkingen + verslagen worden gedocumenteerd en verzameld in je CKV-dossier.</p> <p>CKVdag(en) Tijdens de CKV dag werk je aan een praktische opdracht. En krijg je extra theoretische ondersteuning.</p> <p>Herkansingen vinden plaats door de docent gekozen tijdstip.</p>	PO	n.v.t	Ja, PO	Activiteit 1 15% Activiteit 2 15% Activiteit 3 15% Activiteit 4 15% Projectweek 15%

4	Evaluatie: Domein D: Verbinden. Ik kan aangeven <i>wat de betekenis van CKV is voor mijn (verdere) kunstzinnige en culturele ontwikkeling</i>	Eindgesprekken: Aan het einde van het schooljaar vindt er een eindgesprek plaats waarin je aangeeft wat CKV betekent voor je kunstzinnige en culturele ontwikkeling. Ook in je geschreven reflecties komt dit naar voren.	PO	n.v.t	Nee	25%
---	---	---	----	-------	-----	-----

In 4 havo wordt het vak CKV afgerond.

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

	Vak: Economie	Leerjaar: 4	Niveau: HAVO		Cohort 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
	Bij alle onderdelen is Domein A: Vaardigheden van toepassing. Je kunt economische concepten herkennen, begrijpen en toepassen in uiteenlopende contexten.	A1: informatievaardigheden A2: rekenkundig en/of grafisch onderbouwen A3: standpuntbepaling A4: strategisch inzicht A5: experimenteren				
1	Domein B: Schaarste Je kunt in contexten analyseren dat beperkte middelen en ongelimiteerde behoeften dwingen tot het maken van keuzes. Domein C: Ruil Je kunt in contexten analyseren dat het ruilproces de basis vormt voor een optimale inzet van middelen en iedereen optimaal zijn comparatieve voordelen kan benutten. Je kunt analyseren dat ruil, arbeidsdeling mogelijk maakt en op welke manier geld het ruilproces soepeler laat verlopen. Domein D: Markt (D1 t/m D5) Je kunt in contexten analyseren dat de keuzes en ruil die plaatsvinden worden gecoördineerd via de markt. Prijsvorming is het coordinatiemechanisme waarmee vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd. De manier waarop prijsvorming plaatsvindt, is afhankelijk van de marktstructuur (marktvormen) en heeft gevolgen voor de toetreding, welvaart en economische politiek. Domein J en K: Onderzoek en Experiment 2 keuzeonderwerpen Je kunt door het deelnemen aan experimenten een conclusie trekken die getuigt van een 'economische kijk' op	Katern 1: Schaarste en ruil (H1 en H2) Domein B: Schaarste Domein C: Ruil Katern 2: Markt, vraag en aanbod (H1) <u>Domein D: Markt</u> D1.1 en D1.2: Marktvaart D2.1 en D2.2.: Marktaanbod D3.1 t/m 3.3: Marktmechanisme D5.1 en 5.2: Kostenstructuur en opbrengsten Onderzoek en experiment 2 keuzeonderwerpen Domein J en K : docent deelt de opdracht met bijbehorende beoordelingsmatrix uit tijdens de les	ST	100	Nee	10%

	<p>maatschappelijke verschijnselen en van strategisch inzicht. Je kunt analyseren welke grenzen aan de verklaringskracht van theoretische concepten gesteld kunnen worden. Je kunt een economisch concept in verschillende contexten vergelijkenderwijs analyseren. Je kiest ten minste twee keuzeonderwerpen om deze analyse uit te voeren.</p>		HD	nvt	Ja	(o, v, g)
2	<p>Domein D: Markt (D1 t/m D7) Je kunt in contexten analyseren dat de keuzes en ruil die plaatsvinden worden gecoördineerd via de markt. Prijsvorming is het coordinatiemechanisme waarmee vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd. De manier waarop prijsvorming plaatsvindt, is afhankelijk van de marktstructuur (markt vormen) en heeft gevolgen voor de toetreding, welvaart en economische politiek.</p>	<p>Katern 2: Markt, vraag en aanbod (H1 en H2) D1.1 en D1.2: Marktvraag D2.1 en D2.2.: Marktaanbod D3.1 t/m 3.3: Marktmechanisme</p> <p>Katern 3: Markt vormen en marktfalen (H1) D4.1 t/m 4.3: Markt vormen D5.1 en D5.2: Kostenstructuur en opbrengsten D6.1 t/m D6.6: Consumentengedrag D7.1 t/m D7.10: Producentengedrag</p>	ST	100	Ja	10%
3	<p>Domein D: Markt (D8 en D9) Je kunt in contexten analyseren dat de keuzes en ruil die plaatsvinden worden gecoördineerd via de markt. Prijsvorming is het coordinatiemechanisme waarmee vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd. De manier waarop prijsvorming plaatsvindt, is afhankelijk van de marktstructuur (markt vormen) en heeft gevolgen voor de toetreding, welvaart en economische politiek.</p> <p>Domein E: Ruilen over de tijd Je kunt in de context van gezinshuishoudingen, ondernemingen en overheid analyseren dat ruil niet alleen op een moment in de tijd plaatsvindt, maar ook over de tijd. De prijs die deze intertemporele ruil coördineert is de rente.</p>	<p>Katern 3: Markt vormen en marktfalen (H2) D8.1 t/m D8.6: Marktfalen, overheidsingrijpen en welvaart D9.1 t/m D9.4: Arbeidsmarkt</p> <p>Katern 4: Ruilen over de tijd (H1) E1.1 t/m E1.5: Gezinnen ruilen over de tijd</p>	ST	100	Nee	10%
4	<p>Domein E: Ruilen over de tijd Je kunt in de context van gezinshuishoudingen, ondernemingen en overheid analyseren dat ruil niet alleen op een moment in de tijd plaatsvindt, maar ook over de tijd. De prijs die deze intertemporele ruil coördineert is de rente.</p> <p>Domein F: Samenwerken en onderhandelen Je kunt in contexten analyseren dat, wanneer belangen van individuele personen conflicteren, samenwerken en onderhandelen meer surplus oplevert voor (markt)partijen dan te vertrouwen op het nastreven van eigenbelang. Centralisatie, waarbij (collectieve) dwang het middel is om acties tot stand te brengen, kan een alternatief coordinatiemechanisme zijn voor individuele keuzes.</p> <p>Domein G: Risico en informatie</p>	<p>Katern 4: Ruilen over de tijd (H2) E2.1 t/m 2.5: De overheid ruilt over de tijd E3.1: Pensioenen</p> <p>Katern 5: Samenwerken en risico (H1 en H2) F1.1 t/m 1.8: Speltheorie F2.1 t/m F2.5: Samenwerken en onderhandelen F3.1 t/m. F3.4: Marktfalen</p> <p>G1.1 t/m G1.4: Risico en verzekeren: G2.1 t/m G2.3: Assymmetrische informatie G3.1 en G3.2: Risico en rente</p>	ST	100	Ja	10%

	<p>Je kunt in contexten analyseren dat gezinnen en ondernemingen bij het maken van keuzes informatie verzamelen te einde onzekerheid te verkleinen. Aangezien informatie vaak een beperkt karakter zal hebben moeten transactiepartijen een inschatting maken van mogelijke gebeurtenissen (risico) en de mate waarin transactiepartners beïnvloeden of informatie achterhouden die relevant is voor het tot stand brengen van een transactie (assymetrische informatie)</p>					
--	--	--	--	--	--	--

Verdere toetsen zijn geen onderdeel van het PTA, voor meer informatie verwijzen we naar de studiewijzer. Voor de exacte invulling van de toetsen verwijzen wij jullie naar de studiewijzer.

Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op: <https://www.examenblad.nl/2024/havo/vakken/maatschappijvakken/economie-havo>

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: economie	Leerjaar: 5	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024 Cohort 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
1	<p>Domein H: Welvaart en groei Je kunt in contexten analyseren wat op nationaal en op mondiaal niveau de oorzaken zijn van economische groei en van de verdeling van inkomen en welvaart. Keuzes op microniveau werken door op macroniveau in elke economie die gekenmerkt wordt door wederzijds afhankelijke markten.</p> <p>Domein I: Goede tijden, slechte tijden Je kunt in contexten analyseren waarom er sprake is van korte termijn schommelingen in economische activiteiten en welke mogelijkheden en grenzen er zijn voor conjunctuurbeleid. Conjunctuurschommelingen laten zich niet gemakkelijk beïnvloeden mede door toedoen van rigiditeiten.</p>	<p>Katern 6: Welvaart en groei (H1 en H2) H1.1 t/m H1.6 Macro economische kringloop H2.1 t/m H2.6 Economische groei H3.1 t/m H3.5 Ongelijkheid en herverdeling H4.1 en H4.2 Arbeidsmarkt en werkloosheid</p> <p>Katern 7: Goede tijden, slechte tijden (H1) I1.1 t/m I1.3 Conjunctuur en conjuncturele verschijnselen</p>	ST	100	Ja	30
2	<p>Domein I: Goede tijden, slechte tijden Je kunt in contexten analyseren waarom er sprake is van korte termijn schommelingen in economische activiteiten en welke mogelijkheden en grenzen er zijn voor conjunctuurbeleid. Conjunctuurschommelingen laten zich niet gemakkelijk beïnvloeden mede door toedoen van rigiditeiten.</p> <p>Domein D: Markt (D1 t/m D9) Je kunt in contexten analyseren dat de keuzes en ruil die plaatsvinden worden gecoördineerd via de markt. Prijsvorming is het coordinatiemechanisme waarmee vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd. De manier waarop prijsvorming plaatsvindt, is afhankelijk van de marktstructuur (markt vormen) en heeft gevolgen voor de toetreding, welvaart en economische politiek.</p>	<p>Katern 7: Goede tijden, slechte tijden (H2) I2.1 t/m I2.4 Overheid, centrale bank en conjunctuur</p> <p>Katern 3: Marktvormen en marktfalen (H1 en H2) D4.1 t/m 4.3: Marktvormen D5.1 en D5.2: Kostenstructuur en opbrengsten D6.1 t/m D6.6: Consumentengedrag D7.1 t/m D7.10: Producentengedrag D8.1 t/m D8.6: Marktfalen, overheidsingrijpen en welvaart D9.1 t/m D9.4: Arbeidsmarkt</p>	ST	100	Ja	30

3	Domeinen A, D, E, F, G, H, I	Alle examenstof herhalen: katern 2 t/m katern 7 Examentraining				
---	------------------------------	---	--	--	--	--

Voor de exacte invulling van de toetsen verwijzen wij jullie naar de studiewijzer.

Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op: <https://www.examenblad.nl/2024/havo/vakken/maatschappijvakken/economie-havo>

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

	Vak: ENGELSE TAAL	Leerjaar: 4	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar 4	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels waarop het cijfer tot stand komt</i>
Variabel	THEME 1 [Domein A-B-D-F] <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema gewoonte en trends. In teksten kan ik aangeven welke informatie relevant is en de hoofdgedachte vinden. Ik kan pronouns, phrasal verbs, sequencing words, present simple en present continuous toepassen</i>	Maak de online opdrachten van Theme 1 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	10%
Variabel	THEME 2 [Domein A-B-D-F] <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema sport. Ik kan een interview voorbereiden en hierover een artikel schrijven met opsommende verbanden. Ik kan nouns, articles, past simple, present perfect en present perfect continuous toepassen.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 2 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	10%
Variabel	THEME 3 [Domein A-B-D-F] <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema kunst en design. Ik kan specifieke informatie vinden in een tekst en linking words en uitdrukkingen toepassen. Ik kan mijn mening en standpunt uiten en op die van een ander reageren. Ik kan adjectives, adverbs en alle verledentijdsvormen toepassen.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 3 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	10%
Variabel	THEME 4 [Domein A-B-D-F] <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema marketing. Ik kan een product beschrijven en mijn doelgroep begrijpen. Ik kan verschillende future tenses toepassen en een overtuigende email schrijven met behulp van comparisons en quantifiers.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 4 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	10%

Variabel	THEME 5 [Domein A-B-D-F] <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema Verenigd Koninkrijk en Verenigde Staten. Ik kan de hoofdgedachte van een tekst formuleren en aantekeningen als strategie toepassen om een tekst te begrijpen. Ik kan een woordenboek gebruiken om filler words toe te passen. Ik kan actieve zinnen en passieve zinnen formuleren.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 5 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	10%
Variabel	THEME 6 [Domein A-B-D-F] <i>Ik beheers voldoende woordenschat over het thema milieuvriendelijk leven. Ik kan intensief lezen en luisteren en onderhandelen om een overeenkomst te bereiken met de ander. Ik kan prepositions, conditionals, linking words en de juiste zinsstructuur toepassen. Ik kan [telefonisch] informatie geven en naar vragen.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 6 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	Variabel	Ja	10%
Na voltooiën van alle themes, uiterlijk periode 4	STUDY STRATEGY <i>Ik kan reflecteren op mijn schooljaar Engels en beschrijven welke belemmeringen ik heb ervaren bij het nastreven van mijn doelen.</i>	Schrijf een reflectieverslag met behulp van het GROW model dat je kan opvragen bij de docent nadat je alle bovenstaande Themes hebt afgerond. Dit onderdeel wordt beoordeeld op jouw onderbouwing en op de wijze waarop je een evaluatieverslag schrijft. Dit onderdeel moet minstens met een V beoordeeld worden.	HD	Variabel	Ja	0%
Inleveren periode 3	LITERATURE <i>Ik kan beargumenteerd verslag uitbrengen van mijn leeservaringen van een literair werk. [1 van 3]</i>	Op instructie van jouw docent, maak jij kennis met Engelse literatuur. Jij rondt het onderdeel literatuur zelfstandig af door een praktische opdracht te voltooiën van een literair werk dat je hebt gelezen. Je ontvangt een opdracht en een scoreformulier zodat je weet waar je op beoordeeld wordt. Uiterste inlevermoment: eind periode 3. Dit onderdeel moet minstens met een V beoordeeld worden.	HD	Variabel	Ja	0%
Periode 1	WRITING [Domein D] <i>Ik kan adequaat reageren in schriftelijke contacten met doeltaalgebruikers, informatie vragen en verstrekken, verworven informatie adequaat presenteren met de focus op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en uitdrukking geven aan gevoelens en standpunten verwoorden.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je schrijfvaardigheid. In toetsweek 1 maak jij een schrijfoets en schrijf jij het document: een <i>argumentative essay</i> . Dit onderdeel sluit jij af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	ST Woordenboek NL-EN en EN-NL	100 minuten	Nee	20%
Periode 2	WATCHING & LISTENING [Domein B] <i>Ik kan aangeven welke informatie relevant is, de hoofdgedachte van een gesproken tekst formuleren, de betekenis van belangrijke elementen van een gesproken tekst aangeven om conclusies te trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s). Ik kan anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek en aantekeningen maken als strategie om een gesproken tekst te begrijpen.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je kijk- en luistervaardigheid. In toetsweek 2 maak jij de CITO Kijk- en luistertoets. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	DT	60 minuten	Nee	10%

Periode 3	READING [Domein A] <i>Ik kan aangeven welke informatie relevant is. Ik kan de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) benoemen en de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. Ik kan relaties tussen delen van een tekst benoemen en conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je leesvaardigheid. In toetsweek 3 maak jij een leestoets Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	ST Woordenboek EN-NL	100 minuten	Nee	20%
Periode 4	SPEAKING [Domein C] <i>Ik kan adequaat reageren in sociale contacten met doeltaalgebruikers en om informatie vragen, maar ook verstrekken. Ik kan uitdrukking geven aan gevoelens en zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden. Ik kan strategieën toepassen om een gesprek voort te laten duren. Ook kan ik door middel van een monoloog informatie presenteren, zaken en/of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden met de focus op het doel en het publiek.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je spreekvaardigheid. In periode 4 plant de docent een Engels mondeling met jou en je partner in. Je ontvangt de opdracht en een scoreformulier zodat je weet waar je op beoordeeld wordt. Dit resultaat telt mee voor jouw overgangsrapport.	MT	20 minuten	Nee	10%
Periode Leerjaar 5	Vak: ENGELSE TAAL	Leerjaar: 5	Niveau: HAVO		Schooljaar 2025-2026	
Variabel	THEME 7 [Domein A-B-D-F] <i>Ik kan tekst structuren herkennen, topic sentences per alinea bepalen en parafraseren. Ik kan intensief kijken en luisteren en specifieke informatie bepalen. Ik kan een interview afnemen, open en gesloten vragen stellen en beantwoorden. Ik kan een CV en een sollicitatiebrief opstellen en alle werkwoordstijden toepassen en veelgemaakte schrijffouten voorkomen.</i>	Maak de online opdrachten van Theme 7 van paragraaf A t/m I, leer daarna de lesstof en maak tot slot de online oefentoets. Stuur het resultaat op naar jouw docent via Microsoft Teams. Dit onderdeel moet minstens met een V beoordeeld worden.	HD	Variabel	Ja	0%
Inleveren periode 1 Inleveren periode 3	LITERATURE [Domein E] <i>Ik kan beargumenteerd verslag uitbrengen van mijn leeservaringen van een literair werk. [3 van 3]</i>	Op instructie van jouw docent, maak jij kennis met Engelse literatuur. Jij rondt het onderdeel literatuur zelfstandig af door 2 literaire werken te lezen en twee praktische opdrachten te voltooien. Je ontvangt 2 opdrachten en een scoreformulier zodat je weet waar je op beoordeeld wordt. Uiterste inlevermoment: eind periode 1 en eind periode 3. Dit onderdeel sluit jij af en moet minstens met een V beoordeeld worden.	HD	Variabel	Ja	0%

Periode 2	WATCHING & LISTENING [Domein B] <i>Ik kan aangeven welke informatie relevant is, de hoofdgedachte van een gesproken tekst formuleren, de betekenis van belangrijke elementen van een gesproken tekst aangeven om conclusies te trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s). Ik kan anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek en aantekeningen maken als strategie om een gesproken tekst te begrijpen.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je kijk- en luistervaardigheid. In toetsweek 2 maak jij de CITO Kijk- en luistertoets. Dit onderdeel sluit jij af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	DT	60 minuten	Nee	25%
Periode 3	READING [Domein A] <i>Ik kan aangeven welke informatie relevant is. Ik kan de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) benoemen en de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven. Ik kan relaties tussen delen van een tekst benoemen en conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je leesvaardigheid. In toetsweek 3 maak jij een leestoets. Jij sluit dit onderdeel af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	ST Woordenboek EN-NL	100 minuten	Nee	30%
Periode 3	SPEAKING [Domein C] <i>Ik kan adequaat reageren in sociale contacten met doeltaalgebruikers en om informatie vragen, maar ook verstrekken. Ik kan uitdrukking geven aan gevoelens en zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden. Ik kan strategieën toepassen om een gesprek voort te laten duren. Ook kan ik door middel van een monoloog informatie presenteren, zaken en/of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden met de focus op het doel en het publiek.</i>	Op instructie van je docent, oefen en verbeter jij je spreekvaardigheid. In periode 3 plant de docent een Engels mondeling met jou in. Je ontvangt de opdracht en een scoreformulier zodat je weet waar je op beoordeeld wordt. Jij sluit dit onderdeel af en het resultaat telt mee voor jouw eindexamen.	MT	20 minuten	Nee	25%

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: Franse taal en -literatuur	Leerjaar: 4 havo	Niveau: havo		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
4	LEESVAARDIGHEID: Niveau A2/B1: Ik kan zeer korte, eenvoudige teksten lezen. Ik kan specifieke informatie vinden in eenvoudige, alledaagse teksten zoals advertenties, folders, menu's en dienstregelingen en ik kan korte, eenvoudige, persoonlijke brieven begrijpen. DOMEIN AF	Je maakt een leestoets voorbereidend op het Centraal Schriftelijk Examen Frans aan het eind van leerjaar 5. Om hier goed op voorbereid te kunnen zijn oefen je individueel met het materiaal van Delf Scolaire (niveau A2) en oude examens GT. Je mag ook voor ander materiaal kiezen dat je leuk vindt in overleg met je docent.	ST Woordenboek NF/FN toegestaan	50	Nee	12,5%
4	CHAPITRE 1 <i>Autour de moi</i> – TOETS: Ik beheers voldoende woordschat over de onderwerpen <i>vrije tijd, je omgeving en familie</i> , ik kan <i>iets over mezelf vertellen en dat presenteren</i> , ik kan <i>de regelmatige werkwoorden in de présent en passé composé gebruiken en de onregelmatige werkwoorden avoir, être en aller in verschillende tijden gebruiken</i> . Ook kan ik <i>de vergrotende trap in het Frans gebruiken</i> . DOMEIN F	Je maakt de opdrachten van Chapitre 1 bij bron A tot en met C online. Wanneer je de opdrachten van Chapitre 1 hebt gemaakt en de <i>Vocabulaire</i> en <i>Phrases-Clés</i> hebt overhoord maak je de toets online van Chapitre 1.	DT	-	-	-
4	CHAPITRE 2 <i>Bienvenue dans l'hexagone</i> –TOETS: Ik beheers voldoende woordschat over de onderwerpen <i>feesten en tradities, producten en personen</i> , ik kan <i>iets vertellen verschillende landen en deze vergelijken</i> , ik kan <i>een object en personen omschrijven</i> , ik kan <i>het bijwoord gebruiken, de onregelmatige werkwoorden pouvoir, décrire en servir gebruiken en weet wanneer ik de imparfait of de passé composé moet gebruiken</i> . DOMEIN F	Je maakt de opdrachten van Chapitre 2 bij bron A tot en met C online. Wanneer je de opdrachten van Chapitre 2 hebt gemaakt en de <i>Vocabulaire</i> en <i>Phrases-Clés</i> hebt overhoord maak je de toets online van Chapitre 2, maak hiervoor een afspraak met je docent.	DT	-	-	-

4	KIJK-/LUISTERVAARDIGHEID: Niveau A2: Ik kan zinnen en de meest voorkomende woorden begrijpen die te maken hebben met mijn leefwereld. (bijvoorbeeld zeer eenvoudige informatie over mezelf en mijn familie, winkelen, plaatselijke omgeving, school). Ik kan de belangrijkste punten uit korte, duidelijke eenvoudige berichten en aankondigingen halen. DOMEIN BF	Je maakt de luistertoets na Chapitre 3. Om hier goed op voorbereid te kunnen zijn oefen je individueel met het luistermateriaal dat Grandes Lignes online beschikbaar heeft gesteld. Daarnaast kun je ook oefenen met het luistermateriaal van Delf Scolaire (niveau A2). Je mag ook voor ander materiaal kiezen dat je leuk vindt in overleg met je docent.	ST	50	Nee	12,5%
4	CHAPITRE 3 Préparation à l'examen – TOETS: Ik ken de stappen en strategieën met betrekking tot leesteksten bij multiple choice-vragen. Ik kan me oriënteren voordat ik een luisteropdracht maak, ik kan op een vloeiende wijze spreken, ik kan een informele e-mail schrijven en begrijpen, ik begrijp standaard aanwijzingen in het Frans bij een luisterfragment, ik weet hoe ik tekst moet scannen, ik kan een dialoog voeren. DOMEIN F	Je maakt de opdrachten 1 tot en met 12 van Chapitre 3 online. Deze onderdelen worden getoetst in de toets van Chapitre 4.	DT	-	-	-
4	CHAPITRE 4 En route pour l'avenir – TOETS: Ik beheers voldoende woordschat over de onderwerpen school, je toekomstige studie en speciale beroepen, ik kan vertellen over mijn profiel, schoolvakken, mijn toekomstige studie en beroepen, ik kan ontkenning gebruiken, de onregelmatige werkwoorden apprendre, croire en devenir en het persoonlijk voornaamwoord gebruiken. DOMEIN F	Je maakt de opdrachten van Chapitre 4 bij bron A tot en met C online. Wanneer je de opdrachten van Chapitre 4 hebt gemaakt en de <i>Vocabulaire</i> en <i>Phrases-Clés</i> hebt overhoord maak je de toets online van Chapitre 4, maak hiervoor een afspraak met je docent.	DT	-	-	-
4	LEESVAARDIGHEID/LITERATUUR: Niveau A2/B1: Ik kan teksten begrijpen die hoofdzakelijk bestaan uit hoogfrequente, alledaagse of aan mijn werk gerelateerde taal. Ik kan de beschrijving van gebeurtenissen, gevoelens en wensen in persoonlijke brieven begrijpen. DOMEIN AEF	Je kiest 1 van de 5 hoofdstukken uit het boek <i>Littérature van Grandes Lignes</i> en maakt de opdrachten in dit hoofdstuk. Kies een thema dat je aanspreekt. De thema's zijn: 1. Familie (met verschillende genres in literaire teksten), 2. Misdaadroman (met thema's als plot en chronologie), 3. Persoonlijke ontwikkeling en de relatie tot anderen. 4. Het verschil tussen culturen. 5. Werkelijkheid en fantasie. Je kunt ervoor kiezen om dit onderdeel af te sluiten door de leesdossieropdracht aan het einde van het hoofdstuk te maken en in te leveren (bron G). Wil je het onderdeel leesvaardigheid/literatuur liever op een andere manier afsluiten? Dat kan! Bespreek je idee met je docent.	Variabel	Variabel	Nee	12,5%
4	CHAPITRE 5 La médaille d'or – TOETS: Ik beheers voldoende woordschat over de onderwerpen sport en sporthelden, ik kan vertellen over sporten en over sporthelden, ik weet hoe ik een vraag moet stellen in het Frans, kan de onregelmatige werkwoorden faire,	Je maakt de opdrachten van Chapitre 5 bij bron A tot en met C online. De toets van Chapitre 5 maak je pas wanneer je Chapitre 6 hebt afgerond, maak hiervoor een afspraak met je docent.	DT	-	-	-

	<i>courir, mettre</i> gebruiken en de juiste woordvolgorde toepassen. DOMEIN F					
4	CHAPITRE 6 Préparation à l'examen –TOETS: Ik weet hoe ik moet omgaan met open vragen in een leestekst, ik weet hoe ik een woordenboek moet gebruiken, ik kan de hoofdgedachte uit een luisterfragment halen en weet hoe ik multiple choice-vragen moet beantwoorden, ik kan een formeel gesprek begrijpen, ik kan een formele e-mail schrijven, ik ken de toe te passen stappen bij schrijfvaardigheid en ik weet hoe ik om moet gaan met een rollenspel. DOMEIN F	Je maakt de opdrachten 1 tot en met 12 van Chapitre 6 online. Deze onderdelen worden getoetst in de toets van Chapitre 5.	DT	-	-	-
4	SPREKVAARDIGHEID: Niveau A2/B1: Ik kan uitdrukkingen en zinnen gebruiken om in eenvoudige bewoordingen over mijn familie en andere mensen, leefomstandigheden, vrije tijd en mijn opleiding te vertellen. Ik kan uitingen op een simpele manier aan elkaar verbinden, zodat ik ervaringen en gebeurtenissen, mijn dromen, verwachtingen en ambities kan beschrijven. Ik kan in het kort redenen en verklaringen geven voor mijn meningen en plannen. Ik kan een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en mijn reacties beschrijven. DOMEIN CF	Je bereid een langere presentatie voor waarin je vertelt over jezelf, je woonplaats, familie, school, wat je later wilt worden, wat je graag doet in je vrije tijd en andere onderwerpen die aan bod zijn gekomen in Grandes Lignes in leerjaar 1 t/m nu. Je ondersteunt je presentatie door middel van een visuele presentatie voorzien van foto's of een filmpje of een andere leuke manier in overleg met je docent.	MT	25	Nee	12,5%

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Hulpmiddelen: Bij alle schrijf- en leesvaardigheidstoetsen mag je een woordenboek NF en FN gebruiken.

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Geschiedenis

	Vak: GESCHIEDENIS	Leerjaar: 4/5	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt</i>
Leerjaar 4 Periode 1	Domein A-B-C	Tijdvak 1-4	PO	nvt	Nee	SE/overgang 5
Leerjaar 4 Periode 2	Domein A-B-C	Tijdvak 5-6	ST	100	Nee	Overgang 15
Leerjaar 4 Periode 2	Domein A-B-C	Tijdvak 5-8	ST	100	Nee	Overgang 20
Leerjaar 4 Periode 1	Domein A-B-C	Tijdvak 5-9	ST	100	Nee	Overgang 25
Leerjaar 4 Periode 1	Domein A-B-C	Tijdvak 5-10	ST	100	Nee	Overgang 15
Leerjaar 5 Periode 1	Domein A-B-C-D-E	Staatsinrichting	PO	nvt	Nee	SE 5

Leerjaar 5 Periode 1	Domein A-B-C	Tijdvak 5-10+ Britse Rijk	ST	100	Nee	SE 25
Leerjaar 5 Periode 2	Domein A-B-C	Tijdvak 5-10 +Britse Rijk + HC Duitsland	ST	100	Nee	SE 30
Leerjaar 5 Periode 3	Domein A-B-C	Tijdvak 5-10 +Britse Rijk + HC Duitsland + HC Nederland	ST	100	Nee	SE 35

Toelichting:

- Voor de exacte invulling van de toetsen verwijzen wij jullie naar de studiewijzer.
- Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op:
<https://www.examenblad.nl/examen/geschiedenis-havo-4/2025>

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Kunst Algemeen

	Vak: KuA (kunst algemeen)	Leerjaar: 4 havo	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2025	
<i>Periode Leerjaar</i>	<i>Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma</i>	<i>Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	<i>Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	<i>Toetsduur In minuten</i>	<i>Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	<i>Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt</i>
TW 1	Domein A, B, C Klassieken	H1 en kunst beschouwelijke begrippen	ST woordenboek Nederlands	100	Ja, ST	25
TW 2	Domein A, B, C Cultuur vd Kerk	H2 en kunst beschouwelijke begrippen Lezen en leren De docent geeft in de lessen aan welke opdrachten de leerlingen moeten maken.	ST woordenboek Nederlands	100	Ja, ST	25
TW 3	Domein A, B, C Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	H8.1 en H8.2 en kunst beschouwelijke begrippen Lezen en leren De docent geeft in de lessen aan welke opdrachten de leerlingen moeten maken.	ST woordenboek Nederlands	100	Ja, ST	25
TW 4	Domein A, B, C Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw Massacultuur	H8.3 en H9.1 en kunst beschouwelijke begrippen Lezen en leren De docent geeft in de lessen aan welke opdrachten de leerlingen moeten maken.	ST woordenboek Nederlands	100	Ja, ST	25

Het SE cijfer kunst bestaat uit 70% KuBv of KuMu en 30% KuA. Het centraal examen betreft alleen KuA

Het eindexamen cijfer bestaat uit 50% SE kunst en 50% CE KuA

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: KuA (kunst algemeen)	Leerjaar: 5 havo	Niveau: HAVO		Schooljaar 2025-2026	
Periode <i>Leerjaar</i>	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee</i> <i>Toetsvorm</i> <i>en periode</i>	Weging <i>De regels</i> <i>waarop het</i> <i>cijfer tot</i> <i>stand komt</i>
TW 1	Domein A,B,C Herhaling Cultuur van de kerk in de elfde tot en met de veertiende eeuw + kunstbeschouwelijke begrippen. -vanuit de basis die vorig jaar gelegd is de verdieping in. - analyseren van verschillende kunstuitingen binnen het onderwerp en de kunstbeschouwelijke begrippen hierin vernoemen.	H2 Lezen en leren De docent geeft in de lessen aan welke opdrachten de leerlingen moeten maken.	ST woordenboek Nederlands	80	Ja ST	30
TW 2	Domein A,B,C Herhaling Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw + kunstbeschouwelijke begrippen. -vanuit de basis die vorig jaar gelegd is de verdieping in. - analyseren van verschillende kunstuitingen binnen het onderwerp en de kunstbeschouwelijke begrippen hierin vernoemen.	H8 Lezen en leren De docent geeft in de lessen aan welke opdrachten de leerlingen moeten maken.	ST woordenboek Nederlands	100	Ja ST	35

TW 3	Domein A, B,C Herhaling Massacultuur + kunstbeschouwelijke begrippen. -vanuit de basis die vorig jaar gelegd is de verdieping in. - analyseren van verschillende kunstuitingen binnen het onderwerp en de kunstbeschouwelijke begrippen hierin vernoemen.	H9 Lezen en leren De docent geeft in de lessen aan welke opdrachten de leerlingen moeten maken.	ST Woordenboek Nederlands	100	Ja, ST	35
<p>Het SE cijfer kunst bestaat uit 70% KuBv of KuMu en 30% KuA. Het centraal examen betreft alleen KuA Het eindexamen cijfer bestaat uit 50% SE kunst en 50% CE KuA</p>						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Kunst beeldende vormgeving

	Vak: KuBv (kunst beeldende vormgeving)	Leerjaar: 4 havo	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2025	
Periode <i>Leerjaar</i>	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt</i>
Voor TW1	Domein A en B Onderzoek + visuele verwerkingen Vanuit een thema weet je een onderwerp te formuleren die bij jou past. Met dit onderwerp ga je een onderzoeken hoe jij dit onderwerp het beste kan communiceren doormiddel van een beeld. 'wat wil jij met je kunstwerk vertellen?'	-Woordweb -Verzameling voorbeeld afbeeldingen -Oefeningen technieken -10 visuele verwerkingen, Visuele verwerkingen kun je heel breed opvatten. Je kunt bijvoorbeeld schetsen maken met potlood, maar ook collages maken uit tijdschriften knipsels. Of oefeningen met houtverbindingen bijvoorbeeld.	PO Zie opdrachten voor de beoordelings-formulier		Nee	8
Voor TW1	Domein A Essay schrijven Door goed te kijken naar andere kunstenaars, leer jij beter te communiceren met jou eigen kunstwerk.	Kies 3 kunstenaars die passen bij jouw thema en onderwerp. Maak over iedere kunstenaar een verslag. Zie opdrachtverwerking in magister staan, hierin staat wat er allemaal in het essay moet komen.	MT Zie opdrachten voor de beoordelings-formulier		Nee	8
Voor voorjaar-vakantie	Domein B Tussenbeoordeling Het maken van je eindwerkstuk kost tijd en hier krijg je ook lang de tijd voor. Deze tussentijdse beoordeling helpt jou om de bedoeling van je kunstwerk nog duidelijker te kunnen krijgen.	Tijdens het maken van je eindwerkstuk komt er een tussenbeoordeling. Denk eraan dat tijdens het maak proces er altijd dingen zijn die goed bekeken/geoefend/ geprobeerd moet worden voordat je in het echt dit gaat uitwerken. Deze onderzoekjes worden meegenomen.	PO Zie opdrachten voor de beoordelings-formulier		Nee	4
Voor voorjaar-vakantie	Domein A en C Procesverslag Het maken van een procesverslag leert jou om je bewust te maken welke keuzes je hebt gemaakt om tot uiteindelijk een eindwerkstuk te komen. Hieruit leer je om te reflecteren.	Vanaf het begin van het jaar wordt er van je verwacht dat je een procesverslag bij houdt. Hierin staan procesfoto's en terugblikken hoe je het per les ging. Een procesverslag beschrijft alles wat je doet als je een werkstuk gaat bedenken en uitvoeren. Je	PO Zie opdrachten voor de beoordelings-formulier		Nee	4

		beschrijft alles wat je bedenkt, tekent of op een andere manier zichtbaar maakt. Je beschrijft ook wat je niet goed vindt, of waarom je ergens wel enthousiast over bent. Kortom alles wat je denkt, doet, bespreekt schrijf je op.			
Voor TW4	Domein A en B Het eindwerkstuk 'Wat wil je vertellen met je kunstwerk?' En zorgt het materiaal, beeldaspecten en technieken ervoor om dit verhaal te kunnen vertellen? Communicatie door middel van beeld is een andere manier van communiceren dan die we gewend zijn.	Uiteindelijk heb je na al die maanden hard werken een eindwerkstuk gemaakt. Deze moet representatief zijn voor je werk van de afgelopen maanden.	PO Zie opdrachten voor de beoordelings-formulier		Nee 14
Voor TW4	Domein A en C Procesverslag Het maken van een procesverslag leert jou om je bewust te maken welke keuzes je hebt gemaakt om tot uiteindelijk een eindwerkstuk te komen. Hieruit leer je om te reflecteren.	Zie hierboven	PO Zie opdrachten voor de beoordelings-formulier		Nee 8
Voor TW4	Domein A en C Presentatie Het presenteren van jouw kunstwerk leer je om ook verbaal uit te leggen wat je met je kunstwerk wilt zeggen. Daarnaast komt hierbij ook kijken hoe je het kunstwerk wil presenteren en hoe komt het beste tot uiting.	Uiteindelijk heb je een mooi kunstwerk gemaakt. Deze wil je natuurlijk laten zien aan anderen. Daarom ga je je werk tentoonstellen binnen de school. Maak je kunstwerk klaar om in de school te exposeren. Doe dit bijvoorbeeld door er een ophangstelsel voor te maken. Of door het bijvoorbeeld in te lijsten. Zoek een plekje op binnen de school en hang je kunstwerk daarop. Als je een titel hebt bij je kunstwerk, dan geef je dit door aan je docent. Daarnaast maak je een presentatie die je aan de docent presenteert.	PO Zie opdrachten voor de beoordelings-formulier		Nee 4

Het SE cijfer "kunst" bestaat uit 70% KuBv of KuMu en 30% KuA. Het centraal examen betreft alleen KuA

Het eindexamencijfer bestaat uit 50% SE kunst en 50% CE KuA

Het PTA van leerjaar 4 en 5 lijkt erg op elkaar. Echter krijg je ieder jaar een ander thema, hierdoor verloopt het beeldend proces en eindwerkstuk in zijn geheel anders.

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: KuBv (kunst beeldende vormgeving)	Leerjaar: 5 havo	Niveau: HAVO		Schooljaar 2025-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
Voor TW1	Domein A en B Onderzoek + visuele verwerkingen Vanuit een thema weet je een onderwerp te formuleren die bij jou past. Met dit onderwerp ga je een onderzoeken hoe jij dit onderwerp het beste kan communiceren doormiddel van een beeld. 'wat wil jij met je kunstwerk vertellen?'	-Woordweb -Verzameling voorbeeld afbeeldingen -Oefeningen technieken -10 visuele verwerkingen, Visuele verwerkingen kun je heel breed opvatten. Je kunt bijvoorbeeld schetsen maken met potlood, maar ook collages maken uit tijdschriften knipsels. Of oefeningen met houtverbindingen bijvoorbeeld.	PO Zie opdrachten voor de beoordelingsformulier		Nee	8
Voor TW1	Domein A Essay Door goed te kijken naar andere kunstenaars, leer jij beter te communiceren met jou eigen kunstwerk.	Kies 1 professionele kunstenaar uit de 20/21 eeuw uit en maak hier een presentatie van.	MT Zie opdrachten voor de beoordelingsformulier		Nee	8
Voor voorjaarsvakantie	Domein B Tussenbeoordeling Het maken van je eindwerkstuk kost tijd en hier krijg je ook lang de tijd voor. Deze tussentijdse beoordeling helpt jou om de bedoeling van je kunstwerk nog duidelijker te kunnen krijgen.	Tijdens het maken van je eindwerkstuk komt er een tussenbeoordeling. Denk eraan dat tijdens het maak proces er altijd dingen zijn die goed bekeken/geoefend/geprobeerd moet worden voordat je in het echt dit gaat uitwerken. Deze onderzoekjes worden meegenomen.	PO Zie opdrachten voor de beoordelingsformulier		Nee	4
Voor voorjaarsvakantie	Domein A en C Procesverslag Het maken van een procesverslag leert jouw om je bewust te maken welke keuzes je hebt gemaakt om tot uiteindelijk een eindwerkstuk te komen. Hieruit leer je om te reflecteren.	Vanaf het begin van het jaar word er van je verwacht dat je een procesverslag bij houdt. Hierin staan procesfoto's en terugblikken hoe je het per les ging. Een procesverslag beschrijft alles wat je doet als je een werkstuk gaat bedenken en uitvoeren. Je beschrijft alles wat je bedenkt, tekent of op een andere manier zichtbaar maakt. Je beschrijft ook wat je niet goed vindt, of waarom je ergens wel enthousiast over bent. Kortom alles wat je denkt, doet, bespreekt schrijf je op.	PO Zie opdrachten voor de beoordelingsformulier		Nee	4

Voor TW4	Domein A en B Het eindwerkstuk Het eindwerkstuk 'Wat wil je vertellen met je kunstwerk?' En zorgt het materiaal, beeldaspecten en technieken ervoor om dit verhaal te kunnen vertellen? Communicatie door middel van beeld is een andere manier van communiceren dan die we gewend zijn.	Uiteindelijk heb je na al die maanden hard werken een eindwerkstuk gemaakt. Deze moet representatief zijn voor je werk van de afgelopen maanden.	PO Zie opdrachten voor de beoordelingsformulier		Nee	14
Voor TW4	Domein A en C Procesverslag Het maken van een procesverslag leert jouw om je bewust te maken welke keuzes je hebt gemaakt om tot uiteindelijk een eindwerkstuk te komen. Hieruit leer je om te reflecteren.	Zie hierboven	PO Zie opdrachten voor de beoordelingsformulier		Nee	8
Voor TW4	Domein A en C Presentatie Het presenteren van jouw kunstwerk leer je om ook verbaal uit te leggen wat je met je kunstwerk wilt zeggen. Daarnaast komt hierbij ook kijken hoe je het kunstwerk wil presenteren en hoe komt het het beste tot uiting.	Uiteindelijk heb je een mooi kunstwerk gemaakt. Deze wil je natuurlijk laten zien aan anderen. Daarom ga je je werk tentoonstellen binnen de school. Maak je kunstwerk klaar om in de school te exposeren. Doe dit bijvoorbeeld door er een ophangstelsel voor te maken. Of door het bijvoorbeeld in te lijsten. Zoek een plekje op binnen de school en hang je kunstwerk daar op. Als je een titel hebt bij je kunstwerk, dan geef je dit door aan je docent. Daarnaast maak je een presentatie die je aan de docent presenteert.	PO Zie opdrachten voor de beoordelingsformulier		Nee	4
<p>Het SE cijfer kunst bestaat uit 70% KuBv of KuMu en 30% KuA. Het centraal examen betreft alleen KuA Het eindexamen cijfer bestaat uit 50% SE kunst en 50% CE KuA</p>						

	Vak: Lichamelijke opvoeding	Leerjaar: 4	Niveau: Havo		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm * De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Weeknr afrondding	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
Leerjaar 4 Buiten 1	Domein B De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel en één doelspel (keuze voetbal of hockey) En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren.	Spel buiten (o.a. keuze uit voetbal of hockey, softbal)	PO	34-41	Nee	8
Leerjaar 4 Buiten 1	Domein B De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen vormen van de volgende atletiekactiviteiten uitvoeren: - Hardlopen (duurlopen) en één vorm van werpen. En daarbij: - Basiskenmerken van training aangeven d.m.v. een trainingsschema, oog hebben voor veiligheid en regelende taken uitvoeren.	Atletiek (o.a. speerwerpen en duurlopen).	PO	34-41	Nee	6
Leerjaar 4 Buiten 1	Domein D De leerlingen is zich bewust van en het toepassen van een trainingsschema.	Trainingsleer/ duurlopen	DT	34-41	Ja**	2
Leerjaar 4 Buiten 1	Domein A, C De leerling toont inzet en sociale vaardigheden.	Inzet, sociale vaardigheden	PO	34-41	Nee	8

Vervolg →

Leerjaar 4 Binnen 1	Domein B De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Minstens twee doelspelen, twee terugslag spelen, enkele tik en afgooispelen. En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren.	Spel binnen (o.a. Volleybal, uni-hockey, badminton, keuze basketbal of zaalvoetbal)	PO	43-51	Nee	12
Leerjaar 4 Binnen 1	Domein B, C Deelname aan een sportdag binnen.	Sporttoernooi	HD	43-51	Nee	0
Leerjaar 4 Binnen 1	Domein A, C De leerling toont inzet en sociale vaardigheden.	Inzet, sociale vaardigheden	PO	43-51	Nee	8
Leerjaar 4 Binnen 2	Domein B De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Minstens twee doelspelen, twee terugslag spelen, enkele tik en afgooispelen. En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren.	Spel binnen (o.a. Volleybal, uni-hockey, keuze tafeltennis, tsjoekebal of bounce-ball.)	PO	01-14	Nee	12
Leerjaar 4 Binnen 2	Domein B,C De leerling maak een leuze tussen de volgende onderdelen: Judo, Turnen, Bewegen en Muziek (maken en uitvoeren van een dans). En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren.	Turnen (keuze uit Judo/Turnen/B&M)	PO	01-14	Nee	12
Leerjaar 4 Binnen 2	Domein E De leerling maakt een vooraf aangegeven sportkeuzetest en beargumenteert de uitkomsten aan de hand van eigen interesse en bekendheid.	Sportkeuzetest	ST	01-14	Nee	3
Leerjaar 4 Binnen 2	Domein D De leerling verzamelt informatie over een blessure en de preventie daarvan bij een zelfgekozen sport. Het verslag wordt beoordeeld met O V G.	E.H.B.S.O.	ST	01-14	Nee	3

Leerjaar 4 Binnen 2	Domein A,C De leerling toont inzet en sociale vaardigheden.	Inzet, sociale vaardigheden	PO	01-14	Nee	8
Leerjaar 4 Buiten 2	Domein B De leerling kan alleen en in samenwerking met anderen de volgende spelen uitvoeren: - Een slag- en loopspel, een vorm van eind vak spelen En daarbij: - Ze houden zich aan afgesproken regels, hebben ze oog voor veiligheid en kunnen ze regelende taken uitvoeren.	Spel buiten (softbal), handbal/eind vak bal/frisbee	PO	15-26	Nee	12
Leerjaar 4 Buiten 2	Domein B, C Deelname van sportdag buiten.	Sporttoernooi	HD	15-26	Nee	0
Leerjaar 4 Buiten 2	Domein A, C De leerling toont inzet en sociale vaardigheden.	Inzet, sociale vaardigheden	PO	15-26	Nee	6
Berekening cijfer schoolexamen: Gemiddelde van alle cijfers behaald in leerjaar 4.						

Toets vormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD

PO: Wijze van beoordelen te vinden in het vakwerkplan LO

* Beoordeling vorm: Alle beoordelingen worden gedaan door middel van onvoldoende voldoende goed.

** Toets trainingsuur wordt herkanst d.m.v. het herhalen van deze toets.

I.v.m. weestomstandigheden en/of beschikbaarheid van de zalen zullen er kleine wijziging plaatsvinden.

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

	Vak: Lichamelijke opvoeding	Leerjaar: 5	Niveau: HAVO		Schooljaar 2025-2026	
Periode <i>Leerjaar</i>	Eindtermen <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	Inhoud onderwijsprogramma <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	Toetsvorm* <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	Toetsduur <i>In minuten</i>	Herkansing <i>Ja/nee Toetsvorm en periode</i>	Weging <i>De regels waarop het cijfer tot stand komt</i>
Leerjaar 5 Buiten 1	Domein B Minimaal 4 door de leerlingen te kiezen en voor de leerling nieuwe beweegactiviteiten die bij voorkeuren niet tot één van de hierboven genoemde activiteitsgebieden behoren uit het PTA 4H	Keuze blok 1	HD		Nee	0
Leerjaar 5 Buiten 2	Domein B Minimaal 4 door de leerlingen te kiezen en voor de leerling nieuwe beweegactiviteiten die bij voorkeuren niet tot één van de hierboven genoemde activiteitsgebieden behoren uit het PTA 4H	Keuze blok 2	HD		Nee	0
Leerjaar 5 Binnen 1	Domein B Minimaal 4 door de leerlingen te kiezen en voor de leerling nieuwe beweegactiviteiten die bij voorkeuren niet tot één van de hierboven genoemde activiteitsgebieden behoren uit het PTA 4H	Keuze blok 3	HD		Nee	0
Leerjaar 5 Binnen 2	Domein B Minimaal 4 door de leerlingen te kiezen en voor de leerling nieuwe beweegactiviteiten die bij voorkeuren niet tot één van de hierboven genoemde activiteitsgebieden behoren uit het PTA 4H	Keuze blok 4	HD		Nee	0

Toets vormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD

* Beoordeling vorm: Alle beoordelingen worden gedaan door middel van onvoldoende voldoende goed.

I.v.m. weestomstandigheden en/of beschikbaarheid van de zalen zullen er kleine wijziging plaatsvinden.

	Vak: Maatschappijleer	Leerjaar: 4	Niveau: Havo		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
	<p>BIJ ALLE ONDERDELEN GELDT:</p> <p>DOMEIN A1 INFORMATIEVAARDIGHEDEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan voor een vraag bruikbaar bronnenmateriaal verwerven en er gegevens uit selecteren. -Ik kan informatie verwerken met behulp van o.a. ICT en kan daaruit conclusies trekken. -Ik kan een stelling zowel mondeling als schriftelijk verdedigen en kan daarbij gebruik maken van goed onderbouwde argumenten. <p>BENADERINGSWIJZEN A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan concrete maatschappelijke vraagstukken en ontwikkelingen analyseren en daarbij: aannemelijk maken wat de relatie is tussen het probleem de parlementaire democratie en samenleving. - Ik kan beargumenteren of door het probleem belangrijke waarden van parlementaire democratie en de samenleving in het geding zijn. - Ik beschrijven wat de relatie is tussen het maatschappelijke probleem en sociale ongelijkheid in de samenleving. 					
	<p>DOMEIN C: PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ik kan onderbouwen waarom ik het wel of niet belangrijk vindt dat de volksvertegenwoordiging representatief is voor de Nederlandse bevolking. - Ik kan voorbeelden van de politieke rechten van inwoners van Nederland herleiden tot de grondwet. - Ik kan uitleggen hoe de volksvertegenwoordiging in Nederland is georganiseerd op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau. En ik kan de fasen in het proces van de politieke besluitvorming beschrijven op de verschillende niveaus. 	<p>HOOFDSTUK 1: PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE</p> <p>Maak de opdrachten bij §1 t/m 6 en volg de instructies.</p> <p>Ter voorbereiding van je toets: Leer de lesstof + de begrippen.</p>	ST Woordenboek toegestaan	60 min	Ja, ST periode 2	17%

	<ul style="list-style-type: none"> - Ik kan beschrijven welke rol de media spelen binnen het proces van de politieke besluitvorming. -Ik kan het verschil beschrijven van een parlementair stelsel, presidentieel stelsel. - Ik kan uitleggen wat het democratische dilemma is rondom de beïnvloeding van volksvertegenwoordigers en bestuurders en onderbouwen wat mijn standpunt is in dit vraagstuk. -Ik kan uitleggen hoe de samenstelling van de EU eruitziet. - Ik kan uitleggen welke gevolgen de vorming van Europese Unie heeft voor de politieke rechten van de Europese burgers 	Maak een schriftelijke toets over het hoofdstuk parlementaire democratie. De toets wordt klassikaal afgenomen.					
Periode 2/3 Leerjaar 4	DOMEIN C PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan standpunten formuleren die aansluiten bij de idealen van een politieke stroming of richting. -Je kan heldere argumenten formuleren op basis van waarden, normen en belangen en reageren op argumenten van een ander. -Je kan analyseren hoe mijn politieke partij zich verhoudt tot andere partijen in het formatieproces. 	HOOFDSTUK 1: PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE <ul style="list-style-type: none"> - Je krijgt een praktische opdracht + beoordelingsschema van de docent die hoort bij dit hoofdstuk. - Je voert de opdracht uit en levert deze in bij de docent. 	PO	Het beoordelings- - formulier krijg je vooraf van je docent.	n.v.t.	Nee	8%
Periode 2/3 Leerjaar 4	DOMEIN B: RECHSTAAT <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan uitleggen wat een rechtsstaat is, de vier kenmerken hiervan beschrijven en toelichten waarom deze de rechtsbescherming bevorderen. -Ik kan uitleggen hoe het legaliteitsbeginsel en de machtscheiding bijdragen aan rechtszekerheid en een transparante overheid. -Ik kan voorbeelden van klassieke grondrechten en sociale grondrechten van inwoners van Nederlands geven. -Ik weet wat de plichten van de burgers in Nederland zijn. -Ik kan uitleggen dat de grondrechten regelmatig ter discussie staan waarom ze moeilijk te wijzigen zijn. - Ik kan aan de hand van voorbeelden de spanning weergeven tussen de beginselen van een rechtstaat enerzijds en de praktijk die door groepen burgers anders ervaren worden anderzijds. - Ik kan beredeneren waarom het lastig is om te bepalen of een staat een rechtstaat is en waarom landen elkaars kritiek negeren. Ik kan de waarden en de praktijk van de rechtstaat in Nederlands vergelijken met enkele westerse landen. 	HOOFDSTUK 2: RECHTSTAAT <ul style="list-style-type: none"> - Maak de opdrachten bij §1 t/m 6 en volg de instructies. Ter voorbereiding van je toets: <ul style="list-style-type: none"> - Leer de lesstof + de begrippen. Maak een schriftelijke toets over het hoofdstuk Rechtstaat. De toets wordt klassikaal getoetst.	ST	Woordenboek toegestaan	60 min	Ja, ST periode 3	17%

3/4	DOMEIN B RECHSTAAT -Ik kan beargumenteren op welke wijze onafhankelijke en openbare rechtspraak bijdragen aan een eerlijk rechtsproces. -Ik kan een standpunt innemen over de wijze waarop mediaberichten over strafzaken. -Ik weet hoe een rechtszaak verloopt.	HOOFDSTUK 2: RECHTSTAAT - Je krijgt een praktische opdracht + beoordelingsschema van de docent die hoort bij dit hoofdstuk. - Je voert de opdracht uit en levert deze in bij de docent.	PO Het beoordelings - formulier krijg je vooraf van je docent.	n.v.t.	Nee	8%
LET OP: Eindcijfer van leerjaar 4 moet in magister staan voor leerjaar 5 en even zwaar wegen als de cijfers van leerjaar 5. Dus 50% of de cijfers moeten doorlopen, zodat eind leerjaar 5 op 100% staat						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

	Vak: Maatschappijleer	Leerjaar: 5	Niveau: Havo		Schooljaar 2024-2025	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels waarop het cijfer tot stand komt
	<p>BIJ ELK ONDERDEEL. GELDT:</p> <p>DOMEIN A1 INFORMATIEVAARDIGHEDEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan voor een vraag bruikbaar bronnenmateriaal verwerven en er gegevens uit selecteren. -Ik kan informatie verwerken met behulp van o.a. ICT en kan daaruit conclusies trekken. -Ik kan een stelling zowel mondeling als schriftelijk verdedigen en kan daarbij gebruik maken van goed onderbouwde argumenten. <p>BENADERINGSWIJZEN A2:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan uitleggen wat de relatie is tussen het vraagstuk/probleem in de verzorgingsstaat is. - Ik kan beargumenteren of door het vraagstuk/probleem belangrijke waarden van de verzorgingsstaat in het geding zijn. 					
Periode 1 en 2 Leerjaar 5	<p>DOMEIN D Verzorgingsstaat</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan uitleggen onder invloed van welke factoren de verzorgingsstaat zich in Nederland heeft ontwikkeld na de tweede wereldoorlog en welke actoren erbij betrokken zijn. - Ik kan voorbeelden van sociale rechten en plichten die inwoners van Nederland hebben, herleiden tot wetten en artikelen in de Grondwet; - Ik kan de waarden noemen die ten grondslag liggen aan de verzorgingsstaat; -Ik kan kenmerken van de Nederlandse verzorgingsstaat beschrijven. -Ik kan hoofdlijnen aangeven van politieke discussies over de praktijk van de verzorgingsstaat; 	<p>HOOFDSTUK 3: VERZORGINGSSTAAT</p> <p>Maak de opdrachten bij §1 t/m 6 en volg de instructies.</p> <p>Ter voorbereiding van je toets: Leer de lesstof + de begrippen.</p> <p>Maak een schriftelijke toets over het hoofdstuk verzorgingsstaat. De toets wordt klassikaal getoetst.</p>	ST Woorden- boek toegestaan.	60 min	Ja, ST Periode 1 OF 2	17%

	<ul style="list-style-type: none"> - Ik kan de relatie tussen de verzorgingsstaat en sociale ongelijkheid uitleggen. -Ik kan aangeven welke gevolgen de vorming van de Europese Unie heeft voor de sociale rechten van de Europese burger. 					
Periode 2/3 Leerjaar 5	DOMEIN D: VERZORGINGSTAAT Ik krijg inzicht in het de armoedeproblematiek in Nederland en in de mogelijke oplossingen daarvan. Ik ontwikkel mijn eigen visie op de verantwoordelijkheid van de overheid, samenleving en individu als het gaat om armoede.	HOOFDSTUK 3: VERZORGINGSTAAT Je krijgt een praktische opdracht + beoordelingsschema van de docent die hoort bij dit hoofdstuk. Je voert de opdracht uit en levert deze in bij de docent.	PO Het beoordeling-formulier krijg je vooraf van je docent.	Variabel	Nee	8%
Periode 2 en 3 Leerjaar 5	DOMEIN E: PLURIFORME SAMENLEVING <ul style="list-style-type: none"> -Ik kan uitleggen onder invloed van welke factoren de huidige pluriforme samenleving in Nederland is ontstaan en welke actoren erbij betrokken zijn. - Ik kan voorbeelden van grondrechten die horen bij de pluriforme samenleving, herleiden tot artikelen in de Grondwet; - Ik kan de waarden noemen die ten grondslag liggen aan de grondrechten; uitleggen wat het verschil is tussen morele verplichtingen en plichten; - Ik kan kenmerken van een pluriforme samenleving beschrijven. - Ik kan op basis van bronnen de verschillen in leefomstandigheden, gewoonten en gebruiken van (afstammelingen van) migranten enerzijds en de autochtone meerderheid van de bevolking anderzijds verklaren; - Ik kan het beleid van de politiek ten aanzien van etnische minderheden en vreemdelingen/asielzoekers terugvoeren op (inter)nationale documenten; - Ik kan de standpunten van politieke partijen met betrekking tot vluchtelingen en migranten vergelijken en becommentariëren. -Ik kan aangeven welke gevolgen de Europese integratie heeft voor de Nederlandse cultuur en identiteit. 	HOOFDSTUK 4: PLURIFORME SAMENLEVING Maak de opdrachten bij §1 t/m 6 en volg de instructies. Ter voorbereiding van je toets: Leer de lesstof + de begrippen. Maak een schriftelijke toets over het hoofdstuk pluriforme samenleving. De toets wordt klassikaal getoetst.	ST Woordenboek toegestaan	60 min	Ja, ST Periode 2 of 3	17%

3 Leerjaar 5	DOMEIN E: PLURIFORME SAMENLEVING Doel van de praktische opdracht: Ik krijg inzicht in verschillen in waarden tussen Europese landen.	HOOFDSTUK 4: PLURIFORME SAMENLEVING Je krijgt een praktische opdracht + beoordelingsschema van de docent die hoort bij dit hoofdstuk. - Je voert de opdracht uit en levert deze in bij de docent.	PO Het beoordelings- - formulier krijg je vooraf van je docent.	Variabel	Nee	8%
LET OP: Eindcijfer van leerjaar 4 moet in magister staan en even zwaar wegen als de cijfers van leerjaar 5. Leerjaar 4 50% en leerjaar 5 50% samen 100%						

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Nederlands

	Vak: Nederlands	Leerjaar: 4/5	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2026	
<i>Periode</i> <i>Leerjaar</i> 4 <i>Leerjaar</i> 5	<i>Eindtermen</i> <i>De onderdelen van het examenprogramma</i>	<i>Inhoud onderwijsprogramma</i> <i>De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen</i>	<i>Toetsvorm</i> <i>De wijze waarop de toetsen plaatsvinden</i>	<i>Toetsduur</i> <i>In minuten</i>	<i>Herkansing</i> <i>Ja/nee</i> <i>Toetsvorm en periode</i>	<i>Weging</i> <i>De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt</i>
1	Domein: A (leesvaardigheid) en D (argumentatieve vaardigheden)	Leesvaardigheid en argumenteren Cursus 1, 2 en 8	ST	100	ja	0
2	Domein: E (literatuur)	Poëzie	ST	50	ja	10%
3	Domein: C (schrijfvaardigheid)	Spellen en formuleren Cursus 5 en 7	ST	60	Ja	0
4	Domein: B (mondelling taalvaardigheid)	Spreekvaardigheid (discussie of debat) Cursus 3.3 en 9.2	MT	30	Nee	30%
4	Domein: E (literatuur)	Leesdossier*	Handelingsdeel	n.v.t.	n.v.t.	0
6	Domein: C (schrijfvaardigheid) en D (argumentatieve vaardigheden)	Schrijfvaardigheid (betoo) Cursus 9.1 en 9.3	ST	100	Ja	30%
7	Domein: E (literatuur)	Leesdossier*	Handelingsdeel	n.v.t.	N.v.t.	0
7	Domein: B (mondelling taalvaardigheid) en E (literatuur)	Mondeling literatuur	MT	20	Ja	30%

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Vervolg →

* In 4 en 5 havo werk je aan je leesdossier. In de ELO vind je de opdrachten. Het dossier bestaat uit een voorblad, inhoudsopgave en de onderdelen die hieronder staan beschreven (let op: in je verslag in havo 5 zitten ook de onderdelen van havo 4). Het verslag lever je in op papier, in een map, met tabbladen tussen de verschillende onderdelen.

Het leesdossier bestaat uit de volgende onderdelen:

4 havo

Leesautobiografie	Startsituatie en leesniveau bepalen Cursus 6.7
Boekverslag 1	Vrije keus – verwerkingsopdracht Cursus 6.1.1 t/m 6.1.4
Boekverslag 2	Vrije keus - recensie schrijven
Boekverslag 3	Poëzie Cursus 6.2
Boekverslag 4	Middeleeuwen Cursus 6.3
Boekverslag 5	Vrije keus – verwerkingsopdracht Cursus 6.1.5 en 6.1.6

5 havo

Boekverslag 6	20 ^e eeuw
Boekverslag 7	Vrije keus (minimaal niveau 4) - verwerkingsopdracht
Boekverslag 8	boek-filmvergelijking of toneelbewerking
Reflectieverslag	

Voorwaarden

In de bovenbouw werk je aan je literaire competenties. Dit houdt in dat je werkt aan het vermogen om literatuur te lezen, begrijpen en waarderen. Je literaire ontwikkeling ontwikkel je door een boek te kiezen van een niveau dat net buiten je comfortzone ligt. Om dit inzichtelijk te maken, hebben de boeken in de bovenbouw een bepaald leesniveau. Je startniveau bepaal je in je leesautobiografie. In het reflectieverslag blik je terug op de ontwikkeling die je doorgemaakt hebt.

Maximaal twee boeken van dezelfde auteur

Minimaal één boek van Gerard Reve, Harry Mulisch, W.F. Hermans, Hella S. Haasse of Jan Wolkers

Als het leesniveau niet aangegeven staat in de mediatheek, dan bepaalt de docent

Het leesdossier is een handelingsdeel en moet voldoende afgesloten worden in 4 havo om over te gaan. In 5 havo is een voldoende beoordeling nodig om mondeling examen te mogen doen. Het is verplicht om je leesdossier mee te nemen naar het mondeling examen. Geen dossier is geen mondeling. Een week voor het mondeling lever je de boekenlijst in bij de docent.

Wiskunde A

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

4-5 havo wiskunde A

Vak: Wiskunde A		Leerjaar: 4-5 havo	Niveau: HAVO	Schooljaar 2024-2026		
Alle lesstof in het PTA komt uit Getal&Ruimte Havo Wiskunde A Deel 1, 2 en 3 van de 12 ^e Editie.						
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
In het 4^e leerjaar volg je de instructies op X-tuur. De cijfers voor deze onderdelen zijn GEEN examencijfers/PTA-cijfers, maar bepalen je doorstroming naar het 5^e leerjaar.						
4	HOOFDSTUK 1 Tabellen en grafieken: Ik kan absolute en relatieve veranderingen berekenen en rekenen met verhoudingen en de maten: lengte, oppervlakte, inhoud, afstand, tijd en snelheid en meeteenheden van deze maten omrekenen. Daarbij kan ik gebruik maken van de wetenschappelijke notatie. Ik kan duidelijke tabellen en grafieken maken en gegevens uit tabellen en grafieken (ook met 2 verticale assen) correct combineren en gebruiken om vraagstukken op te lossen, waarbij ik ook lineair kan inter- en extrapoleren.	Je bestudeert Hoofdstuk 1 uit Getal&Ruimte Deel 1 en oefent met de oefenstof uit dit hoofdstuk. Voor de exacte toetsstof raadpleeg je de Studiewijzer** welke beschikbaar wordt gesteld door de docent. De docent stelt samen met de klas een datum vast waarop de toets klassikaal wordt gemaakt. Je bent zelf verantwoordelijk voor het noteren van deze datum.	ST	50	Ja* ST	15%

4	<p>HOOFDSTUK 2 Statistische cyclus: Ik kan de stappen in de statistische cyclus benoemen en vertellen wat data zijn en wat een causaal verband is. Ik kan een onderzoeksvraag opstellen en ik kan aangeven aan welke eisen een representatieve steekproef moet voldoen en de steekproef- en populatieproportie berekenen. Ik kan verschillende manieren benoemen om data te verzamelen en ik kan aangeven of ik te maken heb met kwantitatieve, kwalitatieve, nominale, ordinale, discrete en/of continue variabelen. Ik kan data analyseren door centrummaten als het gemiddelde, de modus en de mediaan, en spreidingsmaten als de spreidingsbreedte, kwartielen, de interkwartielafstand, de standaardafwijking en de modale klasse te berekenen. Ook kan ik frequentiepolygonen aflezen en interpreteren en boxplots en histogrammen tekenen, aflezen en interpreteren en deze presentaties in elkaar omzetten. Ik kan de juiste associatiemaat bepalen en hiermee verschillen in uitkomsten van een onderzoek kwantificeren.</p>	<p>Je bestudeert Hoofdstuk 2 uit Getal&Ruimte Deel 1 en oefent met de oefenstof uit dit hoofdstuk. Voor de exacte toetsstof raadpleeg je de Studiewijzer** welke beschikbaar wordt gesteld door de docent. De docent stelt samen met de klas een datum vast waarop de toets klassikaal wordt gemaakt. Je bent zelf verantwoordelijk voor het noteren van deze datum.</p>	ST	50	Ja* ST	10%
4	<p>HOOFDSTUK 3 Lineaire verbanden: Ik kan lineaire formules opstellen bij een gegeven probleem en ik kan aangeven of er sprake is van een recht evenredig verband. Ik kan lineaire vergelijkingen en ongelijkheden oplossen zonder en met de grafische rekenmachine door grafieken te plotten, waarbij ik een duidelijke toelichting kan schrijven. Ik kan in vergelijkingen met 2 variabelen één variabele vrijmaken en vergelijkingen met 2 variabelen opstellen en toepassen op gegeven problemen om oplossingen te berekenen.</p>	<p>Je bestudeert Hoofdstuk 3 uit Getal&Ruimte Deel 1 en oefent met de oefenstof uit dit hoofdstuk. Voor de exacte toetsstof raadpleeg je de Studiewijzer** welke beschikbaar wordt gesteld door de docent. De PO ter afronding van dit hoofdstuk wordt uitgedeeld op papier tijdens de les en is terug te vinden in Magister in de Studiewijzers. Er geldt een uiterste inleverdatum voor deze PO. Het niet halen van deze uiterste inleverdatum kost je punten in de beoordeling. Hoeveel punten het scheelt en de uiterste datum staan vermeld op de PO.</p>	PO	Variabel	Nee	15%
4	<p>HOOFDSTUK 4 Handig tellen: Ik kan telproblemen oplossen door de best mogelijke aanpak te bedenken. Ik kan het aantal mogelijkheden bij telproblemen berekenen, rekening houdend met permutaties en combinaties, gebruik makend van faculteit, de vermenigvuldigings- en somregel, en de grafische rekenmachine.</p>	<p>Je bestudeert Hoofdstuk 4 uit Getal&Ruimte Deel 1 en oefent met de oefenstof uit dit hoofdstuk. Voor de exacte toetsstof raadpleeg je de Studiewijzer** welke beschikbaar wordt gesteld door de docent. De docent stelt samen met de klas een datum vast waarop de toets klassikaal wordt gemaakt. Je bent zelf verantwoordelijk voor het noteren van deze datum.</p>	ST	50	Ja* ST	15%
4	<p>HOOFDSTUK 5 Veranderingen: Ik kan van grafieken bepalen of en waar er sprake is van constante, toenemende en afnemende stijging of daling en deze gegevens vertalen naar de intervalnotatie. Ik kan ook van grafieken bepalen of, waar en hoe vaak er sprake is van minima en maxima,</p>	<p>Je bestudeert Hoofdstuk 5 uit Getal&Ruimte Deel 2 en oefent met de oefenstof uit dit hoofdstuk. Voor de exacte toetsstof raadpleeg je de Studiewijzer** welke beschikbaar wordt gesteld door de docent. De docent stelt samen met de klas een datum vast</p>	ST	50	Ja* ST	10%

	<i>en berekenen hoeveel procent toename of afname er tussen beide is. Ik kan toenamediagrammen tekenen bij formules en grafieken, en grafieken tekenen bij toenamediagrammen. Ook kan ik de differentiequotiënt berekenen bij grafieken en formules.</i>	waarop de toets klassikaal wordt gemaakt. Je bent zelf verantwoordelijk voor het noteren van deze datum.				
4	HOOFDSTUK 6 Rekenregels en formules: Ik kan <i>lineaire en machtsformules combineren en herleiden. Ik kan met de grafische rekenmachine grafieken plotten en toppen en snijpunten van deze grafieken berekenen.</i> Ik kan <i>formules herleiden waarin breuken, wortels en (gebroke en/of negatieve) exponenten voorkomen. Ik kan vertellen wat exponentiële groei is, welke formule hierbij hoort en de grafiek hiervan schetsen.</i>	Je bestudeert Hoofdstuk 6 uit Getal&Ruimte Deel 2 en oefent met de oefenstof uit dit hoofdstuk. Voor de exacte toetsstof raadpleeg je de Studiewijzer** welke beschikbaar wordt gesteld door de docent. De docent stelt samen met de klas een datum vast waarop de toets klassikaal wordt gemaakt. Je bent zelf verantwoordelijk voor het noteren van deze datum.	ST	50	Ja* ST	15%
4	HOOFDSTUK 2 EN 7 Statistiek en beslissingen: Ik kan een <i>relatieve cumulatieve verdelingskromme schetsen behorend bij een cumulatieve verdelingskromme en omgekeerd. Ik kan van een verdelingskromme de soort verdeling beoordelen. Ik kan bij een normale verdeling het gemiddelde en de standaardafwijking van de verdeling van het steekproefgemiddelde en de steekproefproportie berekenen en de uitkomst hiervan beoordelen. Ik kan betrouwbaarheidsintervallen van populatiegemiddelden en -proporties en de bijbehorende steekproefomvang berekenen en op basis hiervan uitspraken doen over de nauwkeurigheid van het onderzoek.</i>	Je bestudeert Hoofdstuk 2 uit Getal&Ruimte Deel 1 en Hoofdstuk 7 uit Getal&Ruimte Deel 2 en oefent met de oefenstof uit deze hoofdstukken. Voor de exacte toetsstof raadpleeg je de Studiewijzer** welke beschikbaar wordt gesteld door de docent. De docent stelt samen met de klas een datum vast waarop de toets klassikaal wordt gemaakt. Je bent zelf verantwoordelijk voor het noteren van deze datum.	ST	100	Ja* ST	20%
In het 5* leerjaar volg je instructies op het Zuyderzee Lyceum (onder voorbehoud van organisatorische beslissingen). Het daar-geldende PTA is vanaf leerjaar 5 van toepassing en pas vanaf dat moment bouw je examencijfers/PTA-cijfers op. Het PTA, zoals opgesteld door het Zuyderzee Lyceum, vind je hieronder.						
5	GETAL&RUIJTE DEEL 1, 2 EN 3: Hoofdstuk 1 t/m 7, 9 en 10 *** Eindtermen: A, B, C, D, E1, E2, E3, E4.	De toets vindt plaats in SE1.	ST	100	Ja ST	25%

5	GETAL&RUIJME DEEL 1, 2 EN 3: Hoofdstuk 1 t/m 7 en 9 t/m 11 *** Eindtermen: A, B, C, D, E1, E2, E3, E4.	De toets vindt plaats in SE2.	ST	150	Ja ST	35%
5	GETAL&RUIJME DEEL 1, 2 EN 3: Hoofdstuk 8*** Eindtermen: A, E5.	De toets vindt plaats in periode 2.	PO / ST / DT	45	Nee	5%
5	GETAL&RUIJME DEEL 1, 2 EN 3: Hoofdstuk 1 t/m 3, 6, 7 en 9 t/m 12 *** Eindtermen: A, B1, B2, C, D, E1, E2, E3, E4.	De toets vindt plaats in SE3.	ST	150	Nee	35%

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Alle te bestuderen stof uit Getal&Ruimte maakt deel uit van de 12^e Editie.

Bij alle toetsen is een grafische rekenmachine en geodriehoek wenselijk. Je mag een grafische rekenmachine OF een gewone rekenmachine meenemen naar de toets.

* In leerjaar 4: maximaal 2 toetsen herkansen.

** De Studiewijzer wordt met je gedeeld op papier tijdens de les aan het begin van elk nieuw hoofdstuk en kun je terugvinden in Magister onder Studiewijzers (leerjaar 4).

*** Voor de exacte toetsstofomschrijving, zie de studiewijzers. Deze worden beschikbaar gesteld door je docent (leerjaar 5).

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

4-5 Havo Rekenen

	Vak: Rekenen	Leerjaar: 4 en 5 havo	Niveau: HAVO		Schooljaar 2024-2026	
Periode Leerjaar	Eindtermen De onderdelen van het examenprogramma	Inhoud onderwijsprogramma De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen	Toetsvorm De wijze waarop de toetsen plaatsvinden	Toetsduur In minuten	Herkansing Ja/nee Toetsvorm en periode	Weging De regels voor de wijze waarop het cijfer tot stand komt
4-5	<p>Ik kan werken met getallen, waaronder negatieve getallen, breuken en kommagetallen op 3F-niveau. Ik kan bewerkingen (rekensommen) uitvoeren op 3F-niveau. Hierbij kan ik zowel (handig) hoofdrekennen, als cijferend rekenen en rekenen met de rekenmachine.</p> <p>Ik kan rekenen met verhoudingen en procenten op 3F-niveau.</p> <p>Ik kan werken met grootheden en maten in elkaar omrekenen op 3F-niveau. Ik kan vraagstukken over lengte, oppervlakte en inhoud oplossen op 3F-niveau. Ik kan meetkundige vraagstukken oplossen op 3F-niveau.</p> <p>Ik kan werken met rekenvoorschriften/verbanden op 3F-niveau. Ik kan werken met gegevens uit tabellen en diagrammen op 3F-niveau.</p>	<p>Oefen met de aangeboden oefen- en uitlegstof in Got It. Als je vastloopt, vraag dan je docent om uitleg en eventuele extra oefenstof. Dit kan tijdens de les en tijdens KWT.</p> <p>Je streeft naar een beheersing op 3F-niveau van 60-100% op alle vier de domeinen: Getallen, Verhoudingen, Meten en meetkunde en Verbanden.</p> <p>Indien nodig start je met het verbeteren van je rekenvaardigheden op 2F-niveau. Dit gaat in overleg met je docent.</p> <p>Je rondt af met een rekentoets op 3F-niveau, waarvan het eindresultaat zonder verdere gevolgen voor je slagingskans op je eindcijferlijst wordt vermeld.</p> <p>In leerjaar 4 krijg je tijdens TW3 of TW4 de gelegenheid om de rekentoets een keer te oefenen, zodat je weet wat je kunt verwachten. Haal je hier een voldoende op, dan mag je dit als definitief cijfer behouden.</p> <p>Zodra je een 6,0 of hoger hebt behaald op de rekentoets, heb je het PTA voor rekenen afgesloten en vervallen verdere lessen en toetsing.</p>	<p>DT / ST op 3F: 1 deel zonder en 1 deel met gebruik van een rekenmachine</p> <p>- in overleg met je docent, zodra je er klaar voor bent</p> <p>- alleen tijdens toetsweken</p> <p>- uiterlijk tijdens TW2 van leerjaar 5</p>	120	Ja: DT / ST - tijdens TW3 van leerjaar 5	-

Toetsvormen: ST = schriftelijke toets; MT = mondelinge toets; DT = digitale toets; PO = praktische opdracht; HD = handelingsdeel (o, v, g)

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: Havo 4

Vak: Duitse taal en literatuur

Overgang

Schrijfvaardigheid

Moment:	periode 1	Tijdsduur:	50	Weefactor:	5
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	D				

Neue Kontakte K1

Moment:	periode 1	Tijdsduur:	100	Weefactor:	15
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	A, B, C, D				

Gespreksvaardigheid - Spreken

Moment:	periode2	Tijdsduur:	5	Weefactor:	5
Wijze van toetsing:	Mondeling	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	C2				

Neue Kontakte K1 + 2

Moment:	periode 2	Tijdsduur:	100	Weefactor:	15
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	A, B, C, D				

Kijk- en luistervaardigheid

Moment:	periode 3	Tijdsduur:	100	Weefactor:	5
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	B				

Neue Kontakte K 2 + 3

Moment:	periode 3	Tijdsduur:	100	Weefactor:	15
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	A, B, C, D				

Literatuur

Moment:	periode 4	Tijdsduur:	100	Weefactor:	10
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	E				

Gespreksvaardigheid - Spreken

Moment:	periode 4	Tijdsduur:	20	Weefactor:	15
Wijze van toetsing:	Mondeling	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	C2				

Neue Kontakte 3 + 4

Moment:	periode 4	Tijdsduur:	100	Weefactor:	15
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	A, B, C, D				

Toelichting:

- Voor de exacte toetsstofomschrijving, zie de boekjes, studiewijzers en de ELO van Magister
- Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op: <https://www.examenblad.nl/examen/duits-havo/2025>

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: Havo 4

Vak: Duitse taal en literatuur

SE Leerjaar 4

Gespreksvaardigheid - spreken

Moment:	periode 4	Tijdsduur:	50	Weegfactor:	12,5
Wijze van toetsing:	Mondeling	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Nee
Eindtermen:	C2				

Toelichting:

- Voor de exacte toetsstofomschrijving, zie de boekjes, studiewijzers en de ELO van Magister
- Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op:
<https://www.examenblad.nl/examen/duits-havo/2025>

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: Havo 4

Vak: scheikunde

Overgang

HS1 en HS2

Moment:	Periode 1	Tijdsduur: 100	Weegfactor: 20
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Toets	Herkansing: Nee
Eindtermen:	A,B,C1,C2,C2,C6,D1,D2,D4		

HS1 t/m HS4

Moment:	Periode 2	Tijdsduur: 100	Weegfactor: 25
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Toets	Herkansing: Nee
Eindtermen:	A,B,C1,C2,C2,C6,D1,D2,D4		

PO Waterstofperoxide

Moment:	Periode 2	Tijdsduur: 50	Weegfactor: 0
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Handelingsdeel	Herkansing: Ja
Eindtermen:	A,B,C1,C2,D2		

HS1 t/m HS5

Moment:	Periode 3	Tijdsduur: 100	Weegfactor: 25
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Toets	Herkansing: Nee
Eindtermen:	A,B,C1,C2,C3,C4,C6,D1,D2,D4,E1		

PO Zouten

Moment:	Periode 3	Tijdsduur: 100	Weegfactor: 0
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Handelingsdeel	Herkansing: Ja
Eindtermen:	A,B,C1,C2,D2		

HS1 t/m HS7

Moment:	Periode 4	Tijdsduur: 100	Weegfactor: 30
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Toets	Herkansing: Ja*
Eindtermen:	A,B,C1,C2,C3,C4,C6,D1,D2,D4,E1		

Toelichting:

- Voor de exacte invulling van de toetsen verwijzen wij jullie naar de studiewijzer.
- TW 4 Herkansbaar in SHAVO
- Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op:
<https://www.examenblad.nl/examen/scheikunde-havo-3/2025>

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: Havo 4

Vak: scheikunde

SE Leerjaar 4

PO Waterstofperoxide

Moment:	Periode 2	Tijdsduur: 50	Weefactor: 0
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Handelingsdeel	Herkansing: Ja
Eindtermen:	A,B,C1,C2,D2		

PO Zouten

Moment:	Periode 3	Tijdsduur: 100	Weefactor: 0
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Handelingsdeel	Herkansing: Ja
Eindtermen:	A,B,C1,C2,D2		

HS1 t/m HS7

Moment:	Periode 4	Tijdsduur: 100	Weefactor: 25
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype: Toets	Herkansing: Ja*
Eindtermen:	A,B,C1,C2,C3,C4,C6,D1,D2,D4,E1		

Toelichting:

- Voor de exacte invulling van de toetsen verwijzen wij jullie naar de studiewijzer.
- TW 4 Herkansbaar in SHAVO
- Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op:
<https://www.examenblad.nl/examen/scheikunde-havo-3/2025>

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: Havo 4
Vak: biologie

Overgang

Thema 1 Inleiding in de biologie & Thema 2 Voortplanting en seksualiteit

Moment:	TW1	Tijdsduur:	100	Weefactor:	15
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	A4, A5, A8, A11, A14, A15, B2, B3, C1, C2, D3, E1, E2, E3				

PO Microbiologie (microscopie)

Moment:	Periode 1	Tijdsduur:	n.v.t.	Weefactor:	0
Wijze van toetsing:	Praktisch	Toetstype:	Handelingsdeel	Herkansing:	Ja
Eindtermen:					

PO Osmose

Moment:	Periode 1	Tijdsduur:	n.v.t.	Weefactor:	5
Wijze van toetsing:	Praktisch	Toetstype:	Praktische opdracht	Herkansing:	Nee
Eindtermen:					

Thema 3 Genetica & Thema 4 Evolutie

Moment:	TW2	Tijdsduur:	100	Weefactor:	25
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	A5, A8, A13, A15, B1, B2, B3, C1, C2, D1, E4, F1, F2, F3				

PO Evolutie

Moment:	Periode 2	Tijdsduur:	n.v.t.	Weefactor:	0
Wijze van toetsing:	Praktisch	Toetstype:	Handelingsdeel	Herkansing:	Ja
Eindtermen:					

Thema 5 Regeling & Thema 6 Waarneming en gedrag

Moment:	TW3	Tijdsduur:	100	Weefactor:	25
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	A5, A8, A10, A11, A15, B2, B4, B6, B7, D2				

Thema 7 Ecologie en milieu

Moment:	TW4	Tijdsduur:	100	Weefactor:	25
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	A5, A6, A7, A8, A9, A12, A14, A15, A16, B3, B8, C3, D4, F3				

PO Ecologie

Moment:	Periode 4	Tijdsduur:	n.v.t.	Weefactor:	5
Wijze van toetsing:	Praktisch	Toetstype:	Praktische opdracht	Herkansing:	Nee
Eindtermen:					

Toelichting:

- Voor de exacte invulling van de toetsen verwijzen wij jullie naar de studiewijzer.
- Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op:
<https://www.examenblad.nl/examen/biologie-havo-3/2025>

Programma van toetsing en afsluiting

Studie: Havo 4

Vak: biologie

SE Leerjaar 4

Thema 1 Inleiding in de biologie & Thema 2 Voortplanting en seksualiteit

Moment:	TW1	Tijdsduur:	100	Weefactor:	5
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	B2-3- C1-2- D3- E1-3- F1				

Thema 3 Genetica & Thema 4 Evolutie

Moment:	TW2	Tijdsduur:	100	Weefactor:	10
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	B2-3- E3-4- F1-3				

Thema 5 Regeling & Thema 6 Waarneming en gedrag

Moment:	TW3	Tijdsduur:	100	Weefactor:	10
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	B4, B6-7- D2				

Thema 7 Ecologie en milieu

Moment:	TW4	Tijdsduur:	100	Weefactor:	10
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Toetstype:	Toets	Herkansing:	Ja
Eindtermen:	A12- B8- C3- D4- F3				

PO Ecologie

Moment:	Periode 4	Tijdsduur:	n.v.t.	Weefactor:	5
Wijze van toetsing:	Praktisch	Toetstype:	Praktische opdracht	Herkansing:	Nee
Eindtermen:					

Toelichting:

- Voor de exacte invulling van de toetsen verwijzen wij jullie naar de studiewijzer.
- Informatie over de inhoud van de eindtermen kun je vinden op: <https://www.examenblad.nl/examen/biologie-havo-3/2025>